

ERDÉLYI GAZDA

Az állandó gép- és eszköziállításon levő,

az őszi munkálatokhoz szükséges gépek és eszközök árjegyzései, melyekből az E. G. E. tagjai engedményben részesülnek.

Külön megjelölés hiján az árak nagyrészt Budapesten értetődnek.

Ekék.

Mélyítő eke előhántóval »R 14 M N.«, 21—37 cm. mély szántásra. Ára 122 korona, engedmény. Répatermelő és szőlőbirtokosok figyelmébe!

Egyetemes acél-ekék (Sack rendszer), jó minőségért felelősséget vállalunk Előhántó nélkül öntöttvas fejjel:

D 7 M 9—18 cm. mély szántásra, ára 65 kor.
D 8 M 10—21 » » » » » 70 »
D 10 M 15—16 » » » » » 72 »
Magosított acélöntvényű fejjel és erősített taligával (a taliga kivételével egészen acélból).
D 8 M N. 10—21 cm. mély szántású, ára 78 kor.
D 10 M N 15—26 » » » » » 82 »

Az egyetemes ekékhez mindenféle talajműveléshez szükséges felszerelések kaphatók, ezeknek alkalmazása kiállításunkon készséggel megmutattatik; így:

kétvasu hántó eketest, ára 31 korona.
háromvasú hántó eketest, » 43 »
burgonya kiszántó eketest » 32 »
egyoldalú répakiemelő test » 15 »

Acélkeretes porhanyító, mivelő és extirpator kapákkal, a cél és munkaképesség szerint különféle árak mellett.

Ezeknek alkalmazása szükségtelemé teszi ilyeneknek, mint külön gépeknek beszerzését.

Rendkívül jó, acéltanyagból készült kolozsvári ekék fagerendelylyel, állítható erős taligával:

4. sz. »földmives« eke ára 36 korona
4. sz. eke 8—16 cm mély szántású » 56 »
3. sz. » 10—18 » » » » 60 »
2. sz. » 12—20 » » » » 64 »
Önvezetővel 7 koronával drágább.

Kettős ekék:

»NPL« jegyű kötött talajra való (aránylag csekély vonóerőt igényel) súlya 128 kg. Ára 134 korona.

»SU« jegyű kolozsvári kétvasú eke. Ára 120 korona.

Válto ekék:

Sack rendszerű, kitünő gyártmány. Ára 104 korona.

Kolozsvári hegyi eke 8—16 cm. mély szántású ára 80 kor.

Kolozsvári hegyi eke 10—20 cm. mély szántású ára 90 kor.

»Bóni« eke taliga. Különös előnyei: kettős tengelyei a kerekkel együtt forognak, így a csapágy kopásnak kitéve nincs; állítása magasabb, vagy mély szántásra nagyon egyszerű. — Önműködő olajozóval. — Ajánljuk megpróbálásra!

Ára az állíthatónak 34 kor.

Állító készülék nélkül 30 kor.

Kivánatra az ekékkel ilyen taliga szállítatik; árkülömbözet 6—8 korona.

Boronák.

Vetések boronálására: a rögök teljes szétmozsolására, a talaj legfinomabb porhanyítására:

00 sz. Laacke-féle, 3 táblás, 3 m. széles, ára 68 kor.

0 sz. Laacke-féle, 4 táblás, 4 m széles, ára 80 kor.

Magtakarásra: kötöttebb talajban:

Laacke 1. sz. 2'20 m. széles 58 kor., 3. sz. 3'30 m. széles 86 korona.

Nehéz talajnál:

4 sz. 1'65 m. széles 56 kor., 5. sz. 2'20 m. széles 70 kor.

Szántóföldboronák:

középkötött s nehéz talajnak:

7. sz. 1'65 m. széles 60 kor. 9. sz. 2'75 m. széles 98 kor.

Hantos talaj előmunkálására porhanyító boronák:

Laacke 10. sz. 1'65 m. széles 66 kor. 12. sz. 3'30 m. széles 120 kor.

15 cm. mélységig a legnehezebb talajokban is jól működik.

Az »Osborne«-féle rugós fogas borona; alkalmas a szántóföld előkészítésére és meglazítására.

Munkaszélessége 183 cm. 17 foggal, ára 190 kor.

Hengerek

2'4 m. munkaszélességekben: sima, gyűrűs, rög-törő és kombinált rög-törő testekkel.

Áraik: 320.— 310.— 350.— 400.— kor. Szállítókészülék ára 80 kor. 12% engedmény.

Vetőgépek.

Sorbavető:

»Mosoni Drill« teljesen egyenletesen vet hegynek föl, le. valamint lejtőn, rendkívül egyszerű szabályozás. 11'8 cm és 10'5 cm. sor-távollal.

11 13 15 17 soros
ára: 470.— 490.— 540.— 600.— korona

lőherszóró
szekrény 60.— 70.— 70.— »

»Nemzeti« tolórendszeres gép, ugyancsak hegyes vidékeken alkalmas:

ára: 520.— 540.— 590.— kor.
12% engedm.

»Uicum Drill« kitünő hegyi vetőgép. Egyszerű, könnyű kezelés.

12 14 18 soros
ára: 480.— 520.— 620.— kor.

»Columbia Drill« 13 15 17 soros
490.— 540.— 600.— k.

»Montania Drill« elő- vagy hátsó kormánylyal
11 13 15 17 soros
470.— 520.— 560.— 590.— kor.

Uj kézi szóróvetőgép, Retteggy-féle, lóhere, repce, köles, mák és fűmagnak; vetőszélessége 7—8 méter. — Egyenletes vetés! Ára 60 kor. engedmény.

Király-féle szóróvetőgép egyszerű. Ára 20 kor.

»Hydra«, új, horganyozott acél vetőgéptölcsér, kitünő eredménnyel használják, bármily vetőgéphez megrendelhető dronkint 2'00 kor.

Gabonatisztító gépek.

Rosták.

»Kalmár«-féle FR jegyű felsőrázóju, ára 110 kor.

» » AR » alsó » » 130 »

» » K J » szélrosta » 100 »

Mindháromnál bérmentes szállítás.

Ezen rosták a legnagyobb igényeket is kielégítik — Számos elismerés!

Leszih-féle »Victoria« terményrosta: óriási munkabírás, 4-felű osztályoz, csendes, nyugodt járásu, a kettős működésű VIII. sz. magtárakba és nagy uradalmakba való, ára 270 kor.

Egyszerű működésűek 120 koronától kezdve kaphatók.

Kühne szelelő magtárrostája 68 kor.

» 5 sz. nagy gabonarostája 204 kor.

Simonffy új rostája 120 kor.

Konkolyozók:

Pernollet jegyű, szapora, tiszta munkája révén közkedvelt, ára 188 kor.

Pernollett jegyű, önműködő, tápláló szerkezettel, ára 208 kor.

»JA« jegyű, szelelővel, ára 156 kor.

Konkolyozók megrendelésénél ajánlatos a tisztátlan gabonából 2—3 kgos. mintát beküldeni, hogy a lyukazat megfelelő legyen.

Pincegazdasági cikkek.

Borsajtók:

Könyökszerkezetű borsajtó 110 literes edénnyel 260 kor.

» » » 160 literes edénnyel 340 kor.

Főelőnyei: a csavar itt vízszintesen van elhelyezve és így ez által tisztátalanság el van kerülve; naponkint egy ember 15—20 sajtolást végezhet. Rendkívül erős, célszerű sajtó.

Favított Mabille rendszerű sajtók vaslábakkal, a feltölthető szőlő mennyisége:

280 liter 430 liter
ára 180 kor. 236 kor.

Szőlő és gyümölcs zúzó gép ára 70 kor.
szállító készülékkel ára 78 kor.

Ezeket kívül megrendelhetők az összes szükségelt gépek és eszközök, melyeknek áraival szemben hasonló engedményben részesíthetjük egyetünk tagjait. — Kérjük intézményünk szives pártfogását.

Megrendelések az „E. G. E. állandó gépkiállítása Kolozsvár” címre küldendők.

Szőlővessző eladás.

A KI egészséges, peronosporamentes és azért biztosan fogadó szőlővessző anyagot,

kivált hazai gyökeres és ojtott amerikai szőlővesszőt szándékozik beszerezni, az kérje a szőlővesszőkről szóló név- és árjegyzéket

Caspari Fr.-tól

MEDGYESEN, N.-Küküllőmegye.

(737.)

Biharmegye első gyümölcs kiviteli üzlete!

Egy 5 kilós kosár

Csemege Szőlő

1 frt 20 kr.

Mindennemű más fajta gyümölcsök: őszi, francia b. raczk, nemes fajkörték, amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, valamint kész ojtványokat a legolesőbb árban szállít

Szabó István

szőlő birtokos,

fűszer és csemegekereskedő

(709.) **Nagy-Várad.**

Ugorka savanytláshoz 1 üveg francfűrri ecetkivonat 1 korona, amelyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Láng és Lovass

gépolaj és gépzsir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

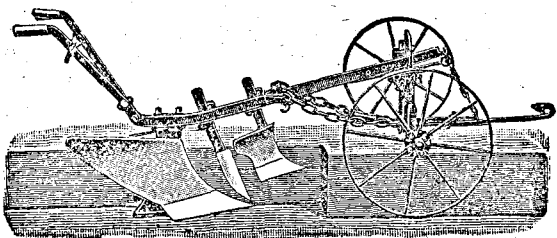
Ajánlja legjobb minőségű

gépolaj,

hengerolaj,

gépzsir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, páncéllemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák,

Háromtagú-, és egytagú hengerek,

Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Más hasonló raktárral össze nem tévesztendő!

Diszes virágvázák nagy választékban 1 koronától 40 koronáig!

Mindennemű üveggyár háztartási és gazdasági célokra!

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

HERENCSVÖLGYI GYÁRUNK A KIRÁLYI VÁRPALOTÁRÓL ASZTALI ÜVEGKÉSZLETET SZÁLLITOTTA.

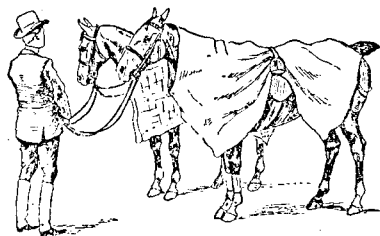
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

722.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/4 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallítás Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a negyedévi előfizetések beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A magyar bortermelés helyzete. (.)	537
A papi birtokok kezelése, <i>Máté József.</i>	539
Tejelő üsző. <i>Klein Kauf György.</i>	540
Belterjes és külterjes gazdálkodás. II. — b —	541
Tárca:	
Kisbirtokos-osztály teremtése, helyzetüknek javítása és biztosítása Dániában. <i>II. B. D.</i>	539
Kisebb szakközlemények.	542
Egyleti élet.	542
Vegyes közlemények	543
Hirdetések	

A magyar bortermelés helyzete.

(.) Magyarország számbavette az idei termését. Néhány millió métermázsával kevesebb a buza, sok millió métermázsá takarmányhiány van, a tengeritemés kielégítő, gyümölcs lett elég. Még egy, mezőgazdaságunk számadókönyvében levő rubrika üres: a szüret eredményét még nem tudjuk. Mennyi és milyen borunk lesz? Sok gazda teszi föl a kérdést, sok gazda ettől remél még kárpótlást az elmaradotakért. Szőlőink országszerte jól állnak. Szeptember és október meleg napsugarai megérlelték a szőlőt, lesz elég borunk és jó borunk. Hogy ez aztán csakugyan regresszálni fogja-e a gazdát olyan mértékben, mint ahogy reméli és óhajtja, az még mindig kérdés, mert az a bor árának alakulásától függ.

Szőlőterületünk a felújítással évről-évre emelkedik. Az a területcsökkenés, mely a szőlőt mind szűkebb és szűkebb vonalak közzé szorította, 1895-ben érte el csúcspontját és ettől az évtől kezdve azután megint lassan, de folytonosan emelkedik a szőlőterület, úgy, hogy 1899-ben már 214,484 hektár volt a szőlő területe és 2,041.000 hektoliter bor a termése. Bizonyos, hogy még mindig nagyon messze vagyunk a régi jó idők szőlőtermelésétől és borterméséitől. 1866-ban a „Bodencultur-Verhältnisse Österreichs“ a szőlőtermelés állását hazánkra, mint az Ausztriába bekebelezett országrészre nézve a következő hivatalos adatokban mutatja ki:

Szőlőterület Magyarországon	504,776 hold
Erdélyben	46,989 „
Összesen	551.765 hold
= 317,816 hektár.	

Ezen a területen termett:

Magyarorsz. 17,667.160 a.-ausztriai vödör (1 vöd. = 56.6 l.)
Erdélyben 1,174.725 „
Osszesen 18,841.885 = 10,664.515 hektoliter bor.

Olyan terület ez, melyet csak nagyon hosszú idő múlva és nagyon kedvező körülmények között érhetnénk el és olyan nagy a termésmennyiség, amit még sok idő múlva, a legintenzivebb munkálkodás-

sal sem igen fogunk elérhetni. A phylloxera pusztításai csökkentették a területet egyharmadnyival mostanáig. A phylloxera ellen meg vannak már praeventiv eszközeink; de a régebben nem ösmeretes egyéb szőlőbetegségek, a peronospora, az oidium, a black rot, meg a többiek okozták azt, hogy bortermésünk átlagai most annyival mögötte állnak a hatvanas évek termés-átlagainak.

A nemzetek gazdaságtörténete bizonyítja, hogy a túltermelésnek, vagy terméshiányoknak hatása az árakra sokkal hamarabb, bár sokkal mulékonyabban nyilvánul, mint az áraknak alakulása a termelésre. A múlt század hatvanas, hetvenes és részben a nyolcvanas éveinek alacsony borárai nem csökkentették a termelést. A nagy termések kiegyenlítették az alacsonyabb árakat, az olcsóbb termelés még ilyen árak mellett is jó jövedelmet hagyott. Ma óriási költséggel rekonstruálják a szőlőket, a talaj javítására a trágyaszerek és a tökéletesebb szőlőművelési eszközök kellenek, a betegségek meggátolása és leküzdése nagy költséggel és sok munkával jár. A termelési költségek az egész vonalon szaporodtak és emelkedtek és mégis a bortermés átlaga ma sokkal kisebb, de sokkal kisebb a jövedelem is, mert a tényleg mutatkozó — a figyelt időszakal összehasonlított — nagyobb borárak a termelési költségek levonása után a tiszta jövedelmet nem biztosítják.

A bornak alacsony ára az, a mit általában a szőlőtermelés fejlődését gátló oknak tartanak. Csakugyan, a szőlőtermelő gazdák panasza jogos. Az az ár, amit ők kapnak az új borért, vagy a mustért, az alacsony, az a termelési költségeket alig fizeti meg. És mégis az az ár, amelyen a bort, a tőkén termelt bort szerető és igénylő fogyasztó megkaphatja, olyan magas, hogy a borfogyasztás csökkenése ezzel magyarázható meg. Az okoknak egész sorozata mind arra a következtetésre juttatja a gazdát, hogy ez a gyönyörű és régebben olyan jövedelmező termelési ág ma haszonnal alig üzhető.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrássy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szőszös) bükkönyt (Vieia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repezét, őszi repezét, (káposztarepezét), esibehurt, mustármagot.

(28.)

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erőtakarmányok.

Vegyztiszta olajok és kenőcsök, ponyvák, szíjak, köszemek; szóval minden cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Szőlővédekezési, esomagolási, szüretelési és pinczegazdasági cikkek.

Az első ok a bor olcsósága. 20—24 koronáért kerül eladásra a bor hektoliterje szüretkor. Nem túlságosan alacsony ez az ár, ha jó a termés. ha sok bor termett. De gyengébb, vagy rossz termések mellett nem hozza már ki a föld járadékát, nem fődözi a termelés költségeit. A bor olcsóságának belső és külső okai vannak. Belső ok a fogyasztásnak megcsökkenése, melyet a phylloxera pusztításai által indokolt magasabb borárak okoztak. Egész természetes evolúció volt az, hogy a fogyasztó közönség a drága bor ivásáról áttért az olcsóbb, nagyobb mennyiségben élvezhető sör és a kisebb térfogatban nagyobb mennyiségben élvezhető sör és a kisebb térfogatban nagyobb mennyiségű szeszt tartalmazó pálinka fogyasztására. A fogyasztásnak ez a megváltozott iránya persze a bor olcsóbbodását eredményezte. A szokás nehezebben küzdhető le, mint az akarat, a fogyasztó közönség elszokott a bor ivásától és a magyar szőlősgazda a vázolt okok következtében nem tudott elég olcsó borárakat szabni, nem tudta a már elszokott közönséget a bornak visszahódítani.

Az csak részben sikerült a külföldi, olcsón termelő országok gazdáinak és még nagyobb részben a műborgyártóknak. Az olasz bor beömléséről beszélni ma már banális dolog lenne. 3 frt 20 krajcáros vámmal 1903-ig az olasz bor be fog jönni, 1903. után, az új kereskedelmi szerződések érvénybe lépése után nem. Abban bizonyosak lehetünk. A bor hamisítására hozott törvény életbelépett. Egész természetes dolog azonban, hogy a sok hamisított bortól megriadt közönség még jó hosszú ideig nem

fogja bizalommal inni és értéke szerint megfizetni a valódi bort. Jó időbe fog telni, amíg a termelés és fogyasztás egyensúlyba fognak jönni. Az olcsó, bár rossz, vagy hamisított borhoz hozzászokott közönség nem akar majd mindaddig drágább bort fogyasztani, amíg nem bizonyos benne, hogy az a drágább tényleg jobb és valódi bor. A kereskedő és korcsmáros pedig nem fizethet tisztességes árat mindaddig, míg nincs meg a biztosítéka arra, hogy a közönség megiszsza azt az általa drágábban vásárolt, de drágábban is árult bort.

Am a borfogyasztás ezen kivánt elterjedésének és a bor tisztességes áron való megvásárolhatóságának egy nagy akadály van és ez a borfogyasztási adónak nagysága, ami a városok, vagy községek lakosságához képest 12—16 korona s amihez még a nem csekély elárutási illeték, mindenféle egyéb adók, költségek járulnak. A gazdától 20—25 koronáért vásárolt bort a kereskedő, korcsmáros, vendéglős alig adhatja 50—60 koronán alul hektoliterenként, 60—70 filléren alul literenként. Ez által nem érhet el a bortermelő gazda jó árakat, e miatt nem vehet a kereskedő és korcsmáros kielégítő áron, ezért nem terjedhet el újból a bor fogyasztása.

Az egyik borászati kérdésekkel foglalkozó fővárosi lap hirt ad arról, hogy Lukács pénzügyminiszter az általános adóreformmal kapcsolatban a bor fogyasztási adójának tetemes leszállítását tervezi. Az állami bevételek ez által előálló csökkenését hirt szerint a pénzügyminiszter a szeszadónak megfelelő fölemeléssel kívánja pótolni. Ha igaz ez a hirt, ha a pénzügyi kormány tényleg leszállítja a bor fogyasztási

adóját, az tényleg új korszakot, új lendületet fog hozni szőlőtermelésünkben.

De külön figyelem tárgya kell legyen a szesznek nagyobb megadóztatása. Ennek szociálpolitikai szempontból való nagy előnye lenne a pálinkafogyasztás korlátozása. De kérdés, hogy a bornak a fogyasztási adó leszállítása által történő olcsóbbá, jóval olcsóbbá tétele nem korlátozná-e már önmagától is a pálinkaélvezést. És kérdés, hogy a bor fogyasztási adójának leszállítása miatt kellene-e az államnak rekompenciációt keresnie, mikor a bortermelő és fogyasztó adóképesége egyaránt emelkednék a fogyasztási adó leszállításával. Ezeket a kérdéseket előbb tüzetes megfigyelés tárgyává kell tenni, mert arról van szó, hogy a mezőgazdaságnak és az iparnak is egy fontos ágát terhelnék meg a szeszadó fölemeléssel.

Különösen súlyos beszámítás alá esnék ez a mezőgazdasági szeszfőzőknél, melyek a gazdaság által termelt anyagok felhasználásával és kisebb tömegekben termelik a szeszt. Az 1887-ik német szeszadótörvény alap gondolata is az, hogy a szeszfőzés a mezőgazdaság részére biztosítandó, mert ez saját terményeit ez által értékesíti. Az ipari célokra gyártott szesznek megadóztatása nem lenne racionális, az ivásra főzött szesz nagyobb megadóztatásával megbarátkozhatnánk, de hátrányát kiviteli prémiumok adásával kellene elenyésztetni. Ez által a szeszfőzők produktív képessége nem szenvedne kárt, a pálinkaivás korlátozhatnák s az állam nem esnék el adóbevételétől.

Meg tudnak-e majd alkudni a szeszfőzők jogos igényeivel, mikor a borfogyasz-

TÁRCA.

Kisbirtokos-osztály teremtése, helyzetüknek javítása és biztosítása Dániában.

Franciából fordította: B. D.

II.

A mezőgazdaságnak adandó kölcsönök nyújtására alakult társaságok.

Az 1898-iki március 26-iki törvény felhatalmazza a kormányt, hogy az állami pénzalapokból öt millió dán koronányi (7 millió fr3knnyi) összeget 3% kamat mellett a gazdasági egyleteknek kölcsön gyanánt rendelkezésre bocsájtson a célból, hogy azok tagjai számára a földjeik művelésére szükséges tőkének kölcsönzése megkönnyíttessék, oly módon, hogy a társulati összes tagok együttesen felelősök minden egyes kölcsönért. E társulatok alapszabályai a földművelési miniszterium által jóváhagyandók. A társulatok célja kizárólag az kell legyen, hogy tagjaiknak a folyamatban levő mezőgazdasági munkálatok végzésére szükséges tőkét ideiglenesen kölcsönözzék. Az egyesületi tagnak nyújtható legnagyobb kölcsön összegének meghatározá-

sakor a törvény a marhaállomány darabszámát (fejenkénti marhaállományt) veszi alapul, a melyet a birtok rendes körülmények közt eltarthat. A legnagyobb kölcsön összeg minden üzleti évre számos marha darabjára 50 dán korona (69 frank 50 centime), a melyet legkésőbb 9 hónap alatt vissza kellett fizetni. Egy egyleti tag sem köthet új kölcsönt a régi kölcsön törlesztésétől számított 1 hónap eltelté előtt. A kamatlábat, mely az egylet minden tagjára nézve egyformán kötelező, az igazgatóság állapítja meg, s az 4½%-nál több nem lehet.

Ezen határvonalig az igazgatóságnak jogában áll azt a legjobb tudása szerint meghatározni. A kölcsönvevőnek zálogot, vagy biztosítékot nem kell szolgáltatnia, mert az egyesületi tagoknak együttes felelősségét az állami kintárral szemben elegendőnek tekintik arra, hogy az veszteségektől megóvatik, a törvény elve lévén, hogy a társulati tagok egyenlő feltételek mellett felelősök kölcsönösen egymásért.

A társulatokat egy öt, — nem fizetett — tagból álló igazgatósági tanács kormányozza. E tanácsnak négy tagját a közgyűlés

választja, az ötödik, elnöklő tagot a kerületi tanács nevezi ki a választott igazgatósági tagok ajánlatára. Az első tanácsot azonban, a melynek feladatául jutott a társaság szervezése, a maga egészében a kerületi tanács nevezi ki. Az igazgatósági tanácsnak áll egyedül jogában a jelentkező tagokat elfogadni; és azzal a joggal is bír, hogy egyleti tagokat kizárhat, vagy redukálhatja valamely birtok kölcsönértékét, ha úgy itéli, hogy a tulajdonos helyzete ezt megköveteli. Minden egyes tagnak eltagadásakor köteletségében áll az igazgatóságnak annak birtokát megbecsülni épen a kölcsönre való tekintettel. Ezen becsülés maximuma a számos marhaállomány szerint határozatik meg. Az egyleti tagok bármely időszakban, kiléphetnek e társulattól, ámde az állammal és a társasággal szemben való felelősség alól csak azon pillanattól mentetnek fel, a midőn az elfogadtatásuk előtt engedélyezett kölcsönösszeg vissza van fizetve.

A törvény valamennyi társaságnak meg hagyja a tartalék tőkének teremtését és fenn tartását, a mely célból a tagoknak a társulathoz való beléptükkor legalább is egy dán koronát (= 1 fr. 39.) kell marhaállományuk

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(698.)

tási adó leszállításáról lesz szó, nem tudjuk. De kétségtelen az, hogy egy olyan, legalább is luxus ital, mint a szesz, amelyből van és lehet nagy kivételünk: jobban elbirja a nagyobb adót, mint a bor, melyet minden egyéb bajon kívül a nagy behozatal is nyom. Rámutatunk azokra az okokra, melyek bortermelésünk kedvezőtlen helyzetét előidézték. Gyöngyös és Győr városok kérték a képviselőháztól a borfogyasztási adó leszállítását s az olaszborvám fölemelését; reméljük, hogy a kormány mindkét viszonylatban eleget fog tenni a magyar szőlőtermelők legéletbevágóbb kívánságainak.

A papi birtokok kezelése.

Irta: Máthé József, r. kath. lelkész.

I.

Hazánk földjét az isteni gondviselés sok szép természeti kincsessel áldotta meg. A sok szép kincset észszel és szorgalmas munkával szükséges a hon javára értékesíteni.

A koszorus költő szerint „szorgalom és az erény, földön az, égben ez áld.”

Az isteni gondviseléstől adott szellemi és anyagi javakat hazánk javára, a szenvedő emberiség boldogítására értékesíteni minden igaz hazafinak nemes feladata.

„A magyar föld egyet jelent a magyar hazával!” A magyar föld terménye adott egy ezredében át a hon lakóinak hasznos táplálékot.

„A kenyérgondolat kérdése.” A mindennapi kenyérért imádkozni és dolgozni kiválóan szükséges. Mint pap nem annyira szakismeret, mint inkább a vallásos és hazafias érzület és élettapasztalat alapján kívánom a magyar föld javára irányuló közérdekű eszméjemet e becses lapban is részben nyilvánosságra hozni.

A kereszténység és magyar királyság kilencz százados jubileumi évében valóban hálás kegyelettel illik megemlékezni a honalapító Szent István

királyról, kinek atyai bölcs intézkedéseiről csakis kegyeletos hálával emlékezhetik meg az utókor.

Az ő nagylelkű alapítványai folytán a magyarhoni főpapság gazdag javadalmakkal volt ellátva, melyek hogy századokon át az egyház és haza javát szolgálták és szolgálják, az köztudomású tény.

A püspökök és káptalanok birtokában nagy kiterjedésű és szép uradalmak lévén, mezőgazdasági kulturánk érdekében kiváló érdeklődés tárgyát képezi az, hogy vajjon azokban miként gazdálkodnak! Vannak uradalmak, melyek házilag kezeltetnek, vannak szintén s talán nagyobb részben, melyek haszonbérben vannak.

Hiszen mindazok, kik a r. kath. egyház nagyfontosságú ügyei s a mezőgazdasági kultúra fejlődése iránt kellő érzékkel viseltetnek, forrón óhajtják, hogy szép uradalmak állandó beruházással legyenek ellátva, s rendszerességgel ezekben mindenütt a legcélszerűbb házi kezelés, mivel csak e mellett lehet egyházunk és hazánk e drága kincseit a közjó érdekében kellően értékesíteni.

Azt mindnyájan jól tudjuk, hogy a b. e. Simor János hercegprímás kitünő gazda volt: uradalmait házilag kezeltette, mintaszerű gazdasági felszereléssel rendelkezett s alatta, mint köztudomású tény, a hercegprímási uradalmak szépen jövedelmeztek.

Azonban a majdnem százezer holdnyi birtok felszerelése (a fundus instructus) tulajdona lévén, hagyaték tárgyát képezte s így a mostani hercegprímás a nagy és szép uradalmakat tudomásom szerint kellő felszerelés nélkül vette át és mindenestre sokat kellett tünődnie, hogy a nagyterjedelmű birtokot miként ruházza be célszerűen. Az ilyen állapot, nem lehet tagadni, a házi kezelésben ismételt nehézséget okoz.

A haszonbérrel fölösleges sokat irni, hisz tisztelet a kivételeknek, a mai bérlők általában azt tekintik, hogy az biztos üzleti célra szolgáljon, s ha ennek eleget tesz, aztán tönkre mehet és az épületek — a nagy gondozástól romba dülhetnek.

Az ilyen haszonbérleti állapot úgy a birtokos, mint a birtokra nézve egyformán veszélyes.

A mostani nyomasztó viszonyokon szerény

véleményem szerint a következőképpen lehetne segíteni:

1. Az összes püspöki, káptalani, apátsági s javadalmas szerzetes rendi uradalmakra, az illetékes javadalmas által — a haszonbérletek megszüntetése — mondassék ki, a rendszeres és állandó házi kezelés, úgy hogy az uradalmak állandó és hagyatékot nem képező teljes felszereléssel láttassanak el, mely mindenkor az egyházi uradalmak tulajdonát képezze.

2. Az összes egyházi uradalmak czélszerű beruházására vételessék fel mintegy husz millió forint kölcsöntőke, mely mint a kongrua-alapra szánt tíz millió forint, a pápa ő szentségének és ő császári és apostoli királyi felségének, mint főkegyurnak legkegyelmesebb és a magas kormány által kieszközölni engedelmével az összes magyar egyházi nagyobb javadalmakra fogna bekebelezettni.

Ezen mód az állandó fundus instructus beszerzésére a legcélszerűbb lenne, mivel Nagyvárad mély tudományu biboros püspökének igen czélszerű javaslata szerint a püspöki kar a lelkesi congrua-alap részére szintén 10 millió forint kölcsöntőke felvételét régebben elfogadta volt, s ezzel együtt 30 millió forintig az egyházi nagyobb javadalmak bekebelezetnének.

Ekkor is tulajdonképen a 10 millió frt lenne a valódi teher, mivel a 20 millió frt beruházása az egyházi javadalmaknak és uradalmak gazdaságainak előnyére szolgálna, s a beruházás jövedelme a törlesztésre szükséges kamatot kedvező eredménnyel fedezné.

3. A kellő beruházás módjáról gondoskodva lévén, szükséges minden püspöki megyében jeles szakemberek elméleti és gyakorlati gazdák, építész és kulturmérnökök stb. által a püspöki és káptalani uradalmakat alaposan megvizsgáltatni, s jó gazdasági üzemtervnek megfelelően előre czélszerűen meghatározni, hogy mennyi kell a püspöki és káptalani uradalom beruházási céljaira s a szükség szerint a 20 millió forintból eső részletből kitünő beruházást eszközölni.

Ez azért szükséges, mivel kellő beruházás nélkül a legkitünőbb gazda sem tud jövedelmet produkálni.

4. A beruházással egyetemben kell tiszta

minden darabja után számítva fizetniök. — Ezen felül mindenik üzleti év többlete, — ha ugyan ilyen eredmény eléretik — ugyan ezen alaphoz csatolhatik. Ellenkezőleg a hiányt, ha ilyen előfordulna, első sorban is a társulati tagok fedezik, akik közt az megosztatik, marhafejenként számított maximum félkor. (0.70) erejéig. Ha még ez sem volna elég a hiány pótlására, akkor nyulnak csak a tartaléktőkéhez, a mely azonban nem szabad, hogy marhafejenként fél (dán) koronánál kevesebbre redukáltassék. S ha még ez sem lenne elég, az esetben az egyleti tagokra vetnek ki pótdíjat.

Mindenik egylet kaphat az állam pénztárból forgótőkétül egy előleget, melynek azonban nem szabad a 30 dán koronát (41 fr. 70) meghaladnia. Miután az egyleti tagoknak joguk van marhaállományuk fejenként 50 koronára rugó kölcsönre, de mivel nem veszik e jogot valamennyiel és egyszerre igénybe, az állami kölcsön elegendő az egyület működésben tartására.

Mint hogy az egyleteknek meg van tiltva más előlegekkel, mint államiakkal dolgozni, adott esetben, az igazgatóság elhalaszthatja valamely egyleti tag kölcsönkérésének teljesi-

tését, mindaddig, míg annak a többi kölcsönök visszafizetésének segélyével eleget lehet tenni.

A törvény azon felül, hogy kedvezményben részesíti az egyleteket az által, hogy a közpénztárak tőkéit rendelkezésükre bocsátja, felmenti még őket a kölcsönre és a kölcsön behajtásra vonatkozó iratoknak bélyegkötelezettsége alól.

A törvény előírja, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetek, ép úgy, mint a többi mezőgazdasági kölcsönösen segélyező társulatok műveleteiket egy bizonyos meghatározott kerületre korlátozzák s hogy a kölcsön nem lehet nagyobb 10000 márká marhaállományi főnek s nem kisebb 1000 ugyanolyan főnek megfelelő összegnél, a földmivelésügyi miniszterium különös jóváhagyása nélkül.

Mint hogy mindennekfölött szükséges, hogy az igazgató tanács pontosan ismerje az ilyen műveletekkel járó kockázatok alkalmából, valamennyi egyleti tag helyzetét, az együletek legnagyobb része működésében igen korlátolt területre szorítkozik s többnyire csak egy, vagy két községből toborzza tagjait. Ennek folyományaként a földmivelésügyi miniszteriumnak többször kellett jóváhagyania olyan

társulatok alapítását, a melyek kölcsön értéke 1000 marhaállományi főnél kisebb volt. Az egyesületek nagyobbára összeköttetésben állnak a tejszövetkezetekkel, a melyek Dániában oly fontos szerepet játszanak, mert csakis e szövetkezetekben résztvevők lehetnek a kölcsön egyesületek tagjai. — Ezen szervezési mód jelentékenyen csökkent a kockázatokat, mert a tejszövetkezetek vezető bizottságok igen jól ismerik a résztvevők vagyoni helyzetét.

Az 1898-iki törvény kihirdetését követő évben igen kevés kölcsön-egylet alakult; ezzel szemben rá következő két utolsó év folyamán annyira megszaporodtak, hogy az e célra rendelt s rendelkezésükre bocsátott 5 millió majdnem felment. A lassuságnak, a melylyel e társulatok kezdetben megalakultak, oka az volt, hogy a földmivelők igen természetesen félték az ily fajta kölcsönökkel járó kockázatokba bele menni. E félelem — melyet mi sem igazolt — mai napság egészen eltűnt: más részt a feltételek, a melyek mellett a társulatok tagjaiknak kölcsönöket engedélyeztek, összehasonlítva a pénzpiac által nyújtottakkal, annyira előnyösek, hogy már ez a körülmény magában tetemesen hozzájárult ezen

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszállított váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokat, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pánccsészék-rényeket. (Safe deposits).

Nagyobb ládába csomagolt és a fél peccsétjével ellátott ezüst és aranyeműk, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörés mentes szobában őriztetnek.

Mátyás-király-tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás-király-tér 32.

Üzleti órák délelőtt 1/2 9—12-ig, délután 3—5-ig.

(710.)

jellemű, szakképzett, ügybuzgó gazdasági tisztviselőkről gondoskodni.

Jó tisztviselőket lehet kapni s a jövőre ösztöndíjak által lehet előre is nevelni és képezni, csak hogy kiválóan szükséges tisztességes jó fizetést adni, hogy a tisztviselő és családja jóléte legyen s minden anyagi gondtól menten teljes odaadással szolgálhassa urának gazdasági ügyeit.

5. Hogy minél kitünőbb uradalmi tisztviselőket lehessen kapni és állásukban megtartani, igen óhajtható egy tekintélyes nyugdíjintézetet alakítani az összes egyházi uradalmak tisztviselői javára azért, hogy a hűséges tisztviselők szolgálati idejük elteltével a buzgó munkásság után tisztességes nyugdíjat élvezhessenek.

Másfelől feyelmi szabályokat is kell alkotni, melyek alapján lehessen a hűtlen tisztviselőt méltó büntetéssel sújtani.

6. A beruházás előre megtéve, annak állandó fejlesztéséről is szükséges gondoskodni. Erre vonatkozólag igen bölcsen tennék az egyházi javadalmak, ha jeles szakférjak véleménye folytán, egyszersmindenkorra kötelező határozatot hoznának, hogy évenként minden egyes uradalomban a gazdaság folytatólagos felszereléséhez mennyi összeggel járuljanak.

Tejelő üsző.

Az „Erdélyi Gazda f. 6. 7. és 8. számában” részletesen foglalkoztam a tőgy gyakorlásának kérdésével. Nemcsak elméletileg, de gyakorlati példákkal is bizonyítottam, hogy a rendszeres és gyakori fejés, mely nagymérvű változásokat idéz elő a tőgy szerkezetében és tevékenységében. Mindazonáltal, bár a gyakorlás kérdése teljesen tisztázottnak tekinthető, szükségességnek láttam egy oly irányú kísérlet végrehajtását, amely világosan bizonyítja, hogy kizárólagosan a gyakorlás, a fejés, teljesen függetlenül az elsőrendű ivarjelleggel bíró szerv működésétől, csakugyan képes a tőgyben oly elváltozásokat előidézni, a melyeknek következménye a tőgyműködés megindulása. Annál is inkább szükségesnek látszott, mert ily irányú kísérlet eddig tudtommal még nem végeztetett.

társulatok szaporodásának előidézésére. — 1900-ban 197 ilyen társulatot számláltak, melyek összesen 4,964.440 korona (7 millió franknyi) tőkével rendelkeztek a mezőgazdák számára adandó előlegül.

Dániában az 1898. márc. 26-iki törvényt egy a kisgazdákra nézve sokat ígérő kiindulási pontnak tekintik a társulásra alapított hitel tekintetében. A törvényhozó célja az, hogy ez egyesületeket, a melyek létüket és gyarapodásukat e törvénynek köszönik, lassan oda vezesse, hogy ők maguk szerezzék meg maguknak az ezen kitünő intézmény tovább fejlesztéséhez szükséges tőkét.

Dánia az összes európai nemzetek között talán legteljesebben valósította meg a tudomány, a tőke s a munka egyesítését a föld produktív kihasználására irányult törekvésben.

Miután sok mindenféle eszközök által kifejlesztette a parasztnál a földmivelés és állattenyésztésre vonatkozó alapismereteket; mlután meggyőzte őket arról, hogy mily mérhetetlen jótékony az a befolyás, melyet a szövetkezés a mezőgazdasági termékek termelésére és eladására gyakorol s még pedig oly-

A kolozsvári kir. gazd. tanintézet *Pörge* nevű ötnegyed éves pinzgau üszőborja, tkvi sz. 90—2, jelöltetett ki e célra. Az üsző anyja *Párduc* 1898-ban 523.5 liter tejet, 1899-ben 483.5 és 1900-ban 328.5 liter tejet adott, tehát nem tartozik a kitünő tejelők közé, amit azért jegyzek meg, nehogy azon gyanu merüljön fel, hogy szándékosan egy kitünő tejelő tehén borját választottam a kísérlet céljaira, ily módon akarva az eredményt kieroszakolni. A kísérleti üsző a kísérlet kezdetétől 1901. II. 2-től, kizárólagosan réti széna és lóherszénával lett etetve, a miből kitetszik, hogy az intenzív takarmányozást is szigoruan elkerültem, nehogy az intenzív táplálásnak következményeként tekintessék a jelentkező eredményt. Május hó 11-től az üsző legelőre járt.

A kísérlet 1901. II. 2-án kezdődött és amennyiben állt, hogy az üsző naponként kétszer, reggel és este meg lett feje. A fejésre u. a idő lett mindig fordítva, mint a mennyi idő alatt bármelyik tehén is kifejhető. A kísérlet kezdetekor a tőgy jelentéktelen kicsi, halvány sárga színű és finom szőrökkel borított volt, négy rendszeren fejlődött kis bimbóval. Járulékos bimbók nem voltak. A fejés május hó 15-ig, tehát három és fél hónapig teljesen eredmény nélküli, a mennyiben a tejképzés nem indult meg. A tőgy azonban szemmel láthatóan nagyobb lett és puhább tapintatú.

Május hó 15-én, a legelőre bocsátás után négy nappal jelentkezett az első eredmény, néhány csöpp savó és ettől a naptól kezdve fokozatosan több és több tejet adott, úgy, hogy szeptember hó elején a tej napi mennyisége már kb fél litert tett ki.

A kifejt tejet mikroszkópos vizsgálatnak is mindig alá vettem, a mint az alábbiakból látható.

Az eredmény a következő:

Május hó 16-án néhány csöpp szintelen savószerű folyadék.

Május hó 23-án 2 cm³ hig. savószerű tej. A mikroszkópos vizsgálat nagyszámú kollostrum test jelenlétét derítette ki. A kollostrum testek nagysága 12—42 Mikron közt változik. (Egy

annyra meggyőzte, hogy az ország viruló szövetkezetekkel telve van, a melyek egy csoportba foglalták össze a mezei családok háromnegyedénél többet, — a kiváló férfiak, kik fáradhatatlan munkássággal szentelték magukat a mezőgazdaság előbbrevitelének, a kiknek a kopenhágai királyi (gazdasági) egyesület a legmagosabb és legszerencsésebb kezű központja, az államban magában eléggé meg nem beszülhető segédkezőt találtak. Az állam az eszközöket szolgáltatva nekik arra, hogy előhaladásra irányuló munkájukat, a melynek kiindulási pontját az egyed kezdeményezésén alapuló egyesülési elvnek alkalmazása képezi, a nélkül, hogy protectionista (védvám), vagy fiskális (pénzügyi) rendszabályokhoz kellene nyúlni.

A dán állam tevékeny közremunkálójává lón a mezőgazdasági előhaladásnak. Ámde nem akarja az előrelátóan segélyző és gondoskodó *gondviselőszerű állam* (État providence) szerepét játszani, a mely elhatározásához nem lehet neki eléggé szerencsét kívánni.

Mikron 0.001 mm.); a tej zsirgolyócskájának nagysága 1—12 M. közt változik, a legtöbb 2—8 M., de van sok 12—16 M. nagyságú is.

Május hó 30-án 5 cm³ hig. savószerű, sárgás-fehér színű tej. A kollostrum testek 12—36 M. nagyságúak, mint sárgás, szemcsés, többnyire kerek alakú képletek jelentkeznek, a melyekben gyakran egy, vagy több fényes, nagyobb szemcse látható. A zsirgolyócskák nagysága 2—12 M., sok van 16 M. is.

Junius hó 13-án 30 cm³ hig. sárgás-fehér tej; kollostrum test kevesebb, de nagyok, 21—42 M., az egyik, melyet alkalmam volt látni, 25 és 84 Mikron átmérővel bírt, optikai harántmetszetében; a zsirgolyócskák nagysága 2—8 M., de sok van 12—16 M. is.

Junius hó 18-án. A napi tej mennyiség 60 cm³. Kollostrum test kevés, a zsirgolyócskák többnyire 2—8 Mikron nagyságúak, ritka a 12—16 M. nagyságú.

Junius hó 27-én. A napi tej mennyiség 75 cm³. A tej normális kinézésű. Kevés Kollostrum test mindig van. A zsirszemcsék leginkább 2—8 M., de van kevés 16—20 M. is.

Julius hó 5-én. A napi tej mennyiség 90 cm³. Igen kevés Kollostrum testtel, a zsirgolyók nagysága főleg 2—8 M.

Julius hó 9-én. Napi tej mennyiség 100 cm³. Elvértve találhatók csak benne Kollostrum testek. Zsirgolyócskák nagysága főleg 2—6 M.

Julius hó 24-én. A tej mennyisége 185 cm³. Elvértve Kollostrum testekkel; a zsirgolyócskák többnyire 2—6 M., de van elég 16 M. is.

Ettől a naptól kezdve a tejvizsgálat egyedül a tej mennyiségének megállapítására szorított. — A tej mennyiség következőképen alakult:

Jul. 30.	Reggeli és esti fejés	80+130=210 cm ³
Aug. 7.	" " " "	95+160=255 "
Aug. 14.	" " " "	115+200=315 "
Aug. 21.	" " " "	105+140=245 "
Sept. 4.	" " " "	165+305=470 "
Sept. 12.	" " " "	140+145=285 "

A feltünő csökkenés oka az üzekedési vágy fellépése.

Sept. 19.	Reggeli és esti fejés	155+250=405 cm ³
Sept. 25.	" " " "	158+260=418 "
Okt. 2.	" " " "	125+165=290 "

A csökkenés oka az üzekedési vágy fellépése. Az október hó 2-án kifejt tejből kollostrum testek csak igen elvértve fordulnak elő; a zsirgolyócskák nagysága pedig legtöbbnyire 2—6 Mikron közt változik. Volt néhány 16 M. nagyságú is.

E kísérlet tehát minden kétséget kizáró módon bizonyítja, hogy csupán a tőgy gyakorlása, vagy más szavakkal a rendszeres fejés, a tőgyre gyakorolt folytonos, gyöngéd izgalom megindíthatja a tőgy működését, illetőleg ha már a tőgy működése az ellés után természetesen megindult, akkor fokozhatja a mirigysejtek tevékenységét.

A tőgynek alakja is megváltozott a gyakorlás alatt. Megnagyobbodott. Körülbelül kétszer akkora most, mint ötnegyed éves korában, a kísérlet kezdetekor.

A mirigyműködés megindulásakor a váladék savós jellegű volt és főleg kollostrum testeket tartalmazott, a mi megerősíti azt a nézetet, hogy a kollostrum testek tényleg a tőgybe vándorolt és zsirszemcséket felvett fehér vérszövetek. A tőgy mechanikai izalmára a tőgyben megkezdődik a mirigyhólyagocskák

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruimért 6 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és mátráczokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

(530.)

Alapítatott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítatott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kéz-elők-, nyakkendők- és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenhatású zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők, goblin ágy- és asztalterítők, csipke-, gyapjú- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegekben.

Ujonszülöttek részére garnitúrák, paplanok, mátráozok- és kocsli-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegekben. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitünő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi kék márkájú lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

(531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

keletkezése, a mi meglehetősen hosszú időt vesz igénybe, azután savó kiszivárgás és fehér vérsajt kivándorlás áll be, a melylyel egyidejűleg kezdetét veszi a sejtek tevékenysége.

Ugyanez a folyamat megy végbe az ellés alkalmával is, csak hogy azzal a különbséggel, hogy ekkor a tögyet nem külső mechanikai izgalom készíti váladékképzésre, hanem ideg-inger, a mely első sorban a mirigy-hólyagocskák megszaporodását vonja maga után, másodsorban vérbőséget és fehérvérsajt kivándorlást okoz. Hogy a fehérvérsajt kivándorlása mily nagy mértékű, arról fogalmunk lehet, ha arra gondolunk, hogy a koratej vagy fecstej leginkább kollostrum testeket, azaz zsírral telített fehérvérsajttesteket tartalmaz.

A kísérletet folytatjuk. A legfontosabb eredményt azonban már eddig is elértük, azt, hogy bebizonyítsuk, miszerint a rendszeres, gyakori fejés a tögy tevékenységét fejleszti, a tejhozamot emeli, illetőleg, hogy az elhanyagolt fejés következtében a legjobban tejlő tehének is elfajtáznak, hogy a fejés elhanyagolásával a tejlő tehetőséget nem lehet fokozni.

Kleinkauf György.

Belterjes és külterjes gazdálkodás.

II.

2. Hogyan trágyázzunk?

Érdekesek azok a nézőpontok és vélemények, melyek ennél a kérdésnél a német gazdák előtt szerepelnek. Az istállótrágyázást illetőleg azt mondják, hogy ott, a hol a takarmány és szalma jól és könnyen értékesíthető, előnyös a használat nélkül való gazdálkodás. Egyébként pedig a földolog az, hogy a gazdaságban nyert trágyát legnagyobb haszonnal azon növényeknek adjuk, melyek azt a legjobban kihasználják, nevezetesen a kapás növényeknek. De csak a legkritikább esetekben elegendő és tanácsos csupán az istállótrágyával pótolni vissza a növényi tápláló anyagoknak azt a nagy mennyiségét, a mit évenként a gazdaságból a terményekkel kivesszünk, vagy ami az istállótrágya nélkül nagyon is hiányos — kezelésével veszendőbe megy. Ha csak erre szorítokozunk, a talaj táplálókészlete fogy, a termések csökkennek, míg a termelési költségek legalább is olyan nagyok maradnak, mint azelőtt voltak.

Ha figyelembe vesszük, hogy a műtrágyákban olcsó és kényelmes eszköz áll rendelkezésünkre a növényi táplálék pótlására, ha figyelembe vesszük, hogy már sok évi tapasztalat mutatta meg a műtrágyáknak az általa okozott költségeken messze túlterjedő nyersjóvedelem, — tehát tiszta jóvedelem fokozó hatását, okvetlenül arra a következtetésre jutunk:

Akár belterjes, akár külterjes a mezőgazdasági üzem szervezete, a trágyázást illetőleg belterjesnek kell lenni a gazdálkodásnak, a műtrágyákat még kevésbé belterjes gazdaságokban is sikerrel lehet alkalmazni.

A belterjes trágyázás abban áll, hogy a talajnak a viszonyok és kulturállapot szerint annyi meszet, főleg azonban kálit, nitrogént és foszforsavat juttatunk, a mennyi annak olyan karbantartásához elég, amely a mindenkori klimatikus és egyéb talajviszonyok között a legnagyobb terméshozam elérését eredményezi. Nem elégséges — de legalább is föltétlenül szükséges — egy évi termésnek tápláló- anyagszükségletét a műtrágyákkal fűdözni,

hanem ha mész-, káli-, vagy foszforsavban szegény talajjal van dolgunk, a termés szükségletének ötszörösét kell éveken keresztül a műtrágyázás által a földnek adni. Az ilyen készletszaporító trágyázás semmiesetre sem járhat veszteséggel. A kálisók oldható állapotban maradnak és a talajréteg által abszorbeálódnak, tehát nem vesznek el. A foszforsavat a talaj szintén fölveszi és ha alkalmas formában használjuk, a növények által fölvehető állapotban lévén, veszteség szintén nem származhatik. A mész olyan olcsó, hogy 6—10 év múlva való ismétlésének költségei a megszerzés előnyeivel szemben nem játszanak szerepet.

A nitrogén mint a legdrágább és legilőlőbb növényi táplálóanyag a talajban nem halmozható föl. Zöldtrágyázással lehet ugyan a talaj nitrogéntartalmát gyarapítani, de a zöldtrágyázás után jó lesz mindjárt a nitrogént legjobban fogyasztó növényeket, gyökernövényeket természetén, hogy a szerves anyagokból fölszabadult könnyen oldható nitrogént ezek a növények mindjárt fölhasználják. Ugyanez áll az istállótrágyázásra is. A nitrogéntrágyázásnál is azt az elvet kell követni, hogy a műtrágyázás akként szabályozandó, hogy az egyes növényeknek ebből a táplálóanyagból az a szükséges mennyiség és akkor nyújtandó, a mennyit és amikor azok azt rögtön fölvesznek és fölhasználják. „Szükséges mennyiség“ alatt annyi értetik, a mennyi az időjárási és talajviszonyokra való tekintettel a lehető legnagyobb termés nyerését képes előmozdítani. Ha nincsenek tapasztalataink még ezen a téren, trágyázási kísérletek végzendők a mindenkori viszonyok közt főnálló igények kipuhatólására. És ezek a kísérletek a legtöbb esetben azt fogják bebizonyítani, hogy okszerű intenzív műtrágyázás jól kifizeti magát. Kitűnő példa erre a németalföldi gazdák gazdálkodása, a kik kopár pusztaságokból belterjes műtrágyázással virágzó réteket teremtettek, holott maga a rétmivelés külterjes gazdasági forma.

Igaz, hogy a hollandusoknak ezen munkájukban a nedvesebb klíma nagy előnyükre volt, a mint mindenütt kedveznének annak a nedvesebb időjárási viszonyok. Kevésbé nedves vidékeken a műtrágyázás hatása tehát kisebb lesz? És ilyen vidékeken a külterjesebb trágyázás lesz e a jogosultabb? Hogy ezeket a kérdéseket eldönthessük, az időjárás hatását kell a nedvesebb és szárazabb klímájú vidékek egyforma talajaira nézve vizsgálat alá venni.

A klímának a viztartalomra, a hőmérsékre és a tenyészidőre van befolyása, mert mennél kedvezőbbek ezek a momentumok a növény fejlődésére, annál kedvezőbbek lesznek a műtrágya használatára nézve is és megfordítva. Arról a hatásról, melyet a nyári vízszükség előidéz, már szóltunk. De kölcsönhatás áll fenn a műtrágyák alkalmazása és a szárazság csökkentésére irányuló törekvés közt, a mi a talaj tevékenységének emeléséből és mélygyökérzetű növények által az altalaj föltárásából áll. Mennél nagyobb mértékben használjuk a műtrágyákat — mindenekelőtt káli- és foszforsav műtrágyákat — annál nagyobb hatása lesz az említett két munkálatnak; és minél inkább alkalmazzák a száraz klímájú vidékeken a viztartó képesség fokozását előidéző szereket, annál nagyobb haszna lesz ott a műtrágyázásnak. A hőmérséknek közvetlen káros hatása az, hogy télen a nö-

vény megfagyását okozza, ha erős hó előtti fagyok vannak. Ennél gyakoribb kár az, amit a tavaszi éjjeli hidegek a fölfagyással okoznak. De ez egyformán lép föl a száraz és nedves klímájú vidékeken. Amint az elmúlt tél is tanúsította, nagy szerepet játszik ennél az, hogy a talajnak milyen a táplálóanyag tartalma. Számos tapasztalat mutatta, hogy a kálival és foszforsavval jól trágyázott növények az elfagyásnak és fölfagyásnak sokkal jobban ellenálltak, mint a hiányosan táplált növények.

Nem lehet a belterjes trágyázásnak gátló oka a száraz klíma rövidebb tenyészideje sem, mert a trágyaszereket alkalmas formában és elég jókor alkalmazhatjuk és másrészt a rövid, de jó meleg tenyészidőben még inkább kell a növényt trágyázással fejlődésében támogatni.

Az következik tehát, hogy a szárazabb klímájú vidékeken éppen szükséges a belterjesebb trágyázás, mert a növények annál ellenállóbbak az időjárás kedvezőtlenége ellenében és a rövidebb fejlődési időt annál jobban ki tudják használni.

3. Milyen befolyása van az üzem nagyságának és módjának a belterjességre?

Tudvalevőleg a belterjes gazdálkodást nagyobb birtokon, — illetőleg ott, ahol a birtok egyes tagjai a majortól távol esnek, az nehezíti meg főleg, hogy a munka helye messze esik és az oda való munkába járás költséges idővesztéssel jár. Ez természetesen első sorban az istállótrágya számláját terheli meg, mert a gazdasági üzemből nincs munka, mely olyan időrabló és olyan nagymértékű fuvarozással lenne összekötve, mint az istállótrágya kihordása. De mivel a zöld- és műtrágya jól pótolhatja az istállótrágyát, célszerű az olyan birtokokon, ahol egyes tagok nagy távolságban vannak és a munka-számla nagy megterhelésével járna a trágyázás, zöld- és műtrágyát alkalmazni. Ez esetben nem lesz szükséges itt sokkal külterjesebb gazdálkodást fűzni, mint a majorhoz közel eső birtokrészekben. Ha nincsenek nagy rétterületek a birtokban, ha nincs az állati terményeknek különösen jó piaca, amely körülmények a nagyobb használatot kívánják, célszerű az állatállományt úgy megállapítani, hogy az általuk szolgáltatott trágya a közelebb fekvő földeken fölhasználható legyen. Nem célszerű az állatállomány csak a trágya kedvéért a szükségleten fölül nagyobbítani, nem célszerű azért, mert a humuszt és egyéb növényi táplálóanyagokat sokkal olcsóbban és célszerűbben adhatjuk a talajnak a zöldtrágyával és műtrágyával.

4. Milyen befolyása van a talajértéknek az üzem belterjességére?

Az alacsony földértéket általában a külterjes gazdálkodást igénylők oknak tartják. De semmiesetre sem szabad a föld olcsóságát, mint a külterjes gazdálkodás alapját tekinteni. Mert nem azért gazdálkodunk, hogy csak a földjárdéket nyerjük meg, hanem hogy tiszta hasznot nyerjünk. Ez pedig egyéb ént egyenlő viszonyok közt annál nagyobb lesz, minél olcsóbb a föld. A föld alacsony értéke tehát csak kivételes esetekben, vagyis ha más kényszerítő okok vannak, kívánja meg a külterjes gazdálkodást.

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni.

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

5. *Milyen fontosságuk van az értékesítési viszonyoknak a gazdasági üzemmódra?*

Az értékesítési viszonyok határozzák meg a fő művelendő növényeket és a haszonállattartást. A könnyen romlandó és nagy térfogatú termények, mint zöldség, burgonya, tej, stb. főleg a jó közlekedéssel, sűrűbb lakossággal bíró helységekhez közel levő birtokokon lesznek termelendők. Ezekről távolabb fekvő birtokokban főleg szemes és kereskedelmi terményeket, valamint vajot, sajtot, húst és tenyészjóságot lesz tanácsos produkálni. Az első kategóriába tartozó gazdák már a termelendő növény (kapás növények!) művelési törvényei által a belterjes gazdálkodásra lesznek utalva; de különben is a jó értékesítési viszonyok már maguk ösztönzik a gazdát a földből annyi hasznót nyerni, a mennyit csak belterjes gazdálkodással és a jó értékesítés mellett lehet. De a tapasztalat azt mutatja, hogy a rá nézve előnyös termények hozamát a rosszabb értékesítési viszonyok közt levő gazdának is célszerűbb lesz belterjesebb gazdálkodással emelni.

A belterjes gazdálkodás lényege a tajak fokozottabb kihasználásán és jobb trágyázáson kívül a talaj nagyobb és jobb munkálásában és célszerű gépek, eszközök fölhasználásában is van. Nem csak értékesebb, de kevésbé értékes növények művelésénél is gazdaságos a gépek fölhasználása, mert nemcsak hogy a legtöbb esetben az általuk elért nyersjövedelem emelkedés sokkal nagyobb az általuk okozott költségeknél, de mert velük a talaj is sokkal jobban művelhető meg. Áll ez a gépek használatánál a kézi munkával szemben, jobb gépek használatánál kevésbé jókkal szemben.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

† **Méhészek érzéketlensége méhcsipések iránt.** Dr. Langer német vegyész, ki nem rég igen érdekes értekezést bocsátott közre a méhek fullánkmérgének összetételéről, egy körözvényt írt német méhészekhez, a melyben felszólítja őket, hogy nyilatkozzanak, miként hat rájuk a méhszúrás? A válaszok értelmében 114 méhész oda nyilatkozik, hogy érzéketlenek a méhszúrással szemben; 9 azt mondja, miként születése óta nem érzi a fullánkszúrás fájdalmát, ellenben 26 azt állítja, hogy csak úgy érzi a méhcsípést, mint más halandó. Bizonyos azonban, hogy legtöbb méhésznek az érzéketlensége a fullánk mérge iránt abból származik, hogy a sok méhcsípéstől hozzá szoktak lassanként a mérgehez, éppen úgy, mint a hogy hozzá szoknak hegy-mászók az arsenikumhoz, melyből akkora adagok, mint a mennyit némelyik közülük szed, elég lenne arra, hogy más három embernek halálát okozza. Így a méhfullánk mérge is. — Némely ember hozzá szokik 30, más 100, ismét más száznál több szúrás után, hogy úgy mondjam, beoltódnak ellene; de van olyan természet is, a mely soha meg nem szokja. Dr. Langer többféle ellenszert sorol fel értekezésében a csipés ellen, melynek a dohánylé, ferenepálka, rum, víz, szalmiákszesz, szelterszvíz, nyálka, hagyma, agyag; de teljesen megfelelnek a leghathatósabb szerről, az *ammoniak*-ról; pedig ha ammoniakkal dörzsölünk be méhcsípést, annak fájdalma azonnal lecsillapul és sem daganat, sem gyulladás nem következik be. Hanem e helyett dr. Langer ajánl egy általa feltalált szert, 5%-os hipper-mangánsavas káliumot, a melynek hatásáról azonban nem szereztem még meggyőződést, de használata meglehetősen körülményes, a mennyiben még 1:40 vagy 1:20 arányban, vízben kell feloldani s a bőr alá befecskendezni.

† **Friss szőlő tavaszig.** A szőlőt sokféleképpen tartják el és érdemes is vele foglalkozni, mert minél tovább tarthatjuk el épségben, annál nagyobb árt kapunk érte. Pusztán száraz, szellős, fagymentes, de nem meleg he-

lyen fölaggatva is jó ideig tartható el, ha hibátlan és ritka bogyojú fűrtöket, túl nem érett állapotban választottunk és ha gondunk van rá, hogy amint rothadt bogyók mutatkoznak, azokat azonnal éles ollóval kivágjuk a melékszemek megsértése nélkül. De eltarthatjuk a szőlőt, még hosszabb ideig a fűrészporközt is. A fűrészporknak tökéletesen száraznak kell lennie és menten minden piszoktól. E célra veszünk egy tiszta, száraz ládikát, melynek aljára tenyérnyi magasságban fűrészporkot szórunk és arra, közöket megtartva, helyezük el a megválogatott, teljesen ép, nem túlérett fűrtöket. A fűrtöket letakarjuk ismét az említett magasságban fűrészporkkal, arra megint fűrtöket és így fölváltva, míg csak a ládika meg nem telik, melyet azután beszegezünk és száraz, hűvös helyen tartunk.

† **Hosszu életű rovarok.** A rovarok életkorára vonatkozó eddigi adatok rendszerint abban egyeznek meg, hogy a rovarvilág élete nagyon rövid tartamu. Az életkor meghatározásánál nem szabad azonban felednünk, hogy a rovar lárvázó és bábkorát is be kell számítani annak folyásába; mert hiszen ezen állapotában is valóban él minden rovar. Igaz, hogy egy némelyik, mint a fűzfahernyő, lepke korát csak néhány napon át élvezi; azonban a szarvasbogár már pár hétig él, mint lepke. A hernyókör tovább tart, s a szarvasbogár 4-6 évig is él ilyen alakban. Különösen a báborszak hosszú némely rovarnál, elannyira, hogy maga ez 3-5 évig eltart, míg belőle a lepke kifejlődik. Magát a bogár életkorát tekintve, sem szabad felületes ítéletet s általánosságban kimondanunk; mert számtalan konkrét esetben be lett már bizonyítva, hogy egy-egy bogár bizony hosszú évek során éldegélt. Így Backer angol természettudós egy trágyaturó bogarat 3, Esper erlangeni természetrajzi tanár egy csibort 3 $\frac{1}{2}$ évig tartott fogva és életben. Wickerl prágai tudós egy rózsabogarat (*Cetonia*) 1846. októbertől 1849. májusáig tartott gyűjteményében, folyton gyümölcsössel etetvén őt s ez a kis házi pajtás oly jól érezte magát, hogy még csak téli álmot sem aludt ezen idő alatt. Sir Lubock angol természettudós és régész, egy izben 7 évig őrzött gyűjteményében egy élő hangykirálynőt. Ilyen hosszú élet azonban csak emberi gondozás és rendes táplálkozás mellett fordulhat elő a rovaroknál; a mit az bizonyít leginkább, hogy emberi gondozás mellett, évek sora után az öregségnek félremagyarázhatatlan szimptomái mutatkoznak e bogaroknál, a melyeket pedig a szabadban élőkön soha nem tapasztalhatunk. Így Esper csiborja lassankint elveszté a lábak egyes izületeit, Wickerl aranybogara a színét és fényét veszté el idővel, míg Lubock hangyája egyáltalán mindenféle jelét mutatta az elgyengülésnek.

† **A búza pácolása.** *Darányi* földművelésügyi miniszter arra tekintettel, hogy a kisgazdák a vetőmagul használt búza pácolására sok értéktelen szert használnak, megbizta *Linhardt* György m.-óvári gazdasági akadémiai tanárt, a növényéleti kísérleti állomás vezetőjét, hogy a különféle pácolásra használt szereket próbálja ki. *Linhardt* most a Kísérletiügyi Közleményekben fölhívja a gazdák figyelmét, hogy jövőben is minden más szernek fölébe legyen helyezve pácolás: a csak a kék-galicot használják.

Háztartás.

† **A rózsafa sikeres telelése.** Igen sokszor nem a szigorú tél miatt telelnek a rózsafák a szabadban rosszul, hanem azért, mert nem a kellő időben és móddal lettek azok befedve. Eltekintve attól, hogy némely vidéken és némely rózsafajokat egyáltalán nem szükséges télen befedni, — általában az a helyes eljárás, hogy a rózsafákat a szabadban a tél bekövetkeztével ellátjuk takaróval. Az időpontot tekintve, nem szükséges a rózsafákat mindjárt az első s tán gyengébb természetű hideg időjárás alkalmával befedni, ha-

nem be kell várni azt, amikor a fa lombja nagyobbbrészt lehullott, ami biztos jele annak, hogy a galyak meg vannak érve; továbbá a míg a higany 5% alá nem szállt, felesleges s gyakran káros a takarás; egyébként pedig mindig helyi klimatikus viszonyokat kell figyelembe venni. A befedés módjára nézve nagyon különbözők a nézetek és eljárások; sok helyütt csak szalmával, másutt trágyával, rőzsével, falombbal, ruhadarabokkal s földdel történik a takarás. Nem állítjuk, hogy az egyik vagy másik agyaggal takart rőzsafák nem teleltek volna jól, de azt bizonyosan tudjuk, hogy mindez ideig mégis csak a tiszta porhanyós földdel takart rőzsafák telelnek a legjobban, akár milyen hideg télen is; mert a lehajtogatott rőzsafa koronája, ha porhanyós földdel takartatik be, annak minden hézagai ki van töltve földdel s így nem képződhetik penészedés, elrothadás s nem szolgálhat telelő helyül mindenféle élősdinek, amit más anyagokkal takart rőzsafáknál elég gyakran tapasztalhattuk. S aztán a földdel betakart rőzsafa meg fagy ugyan a földdel együtt, de ugyan csak tavaszkor azzal együtt természetes módon ki is enged; míg ellenben a szalmával, trágyával vagy falombbal takart rőzsafa koronáját egy ideig az anyag vegyomlása következtével mindig hó veszi körül; de a nagyobb, pláne száraz hideg, mondjuk: 15% bekövetkeztével bizony megfagy nemcsak a takaró anyag, de örökre a rőzsafa is. A földdel való takarásnál szélirányos a rőzsafa koronájához mérten kisebb vagy nagyobb ásonyom mély gödröt ásní s ebbe hajtogatni azokat, úgy azonban, hogy a törzsnek is egyik része föld alá jusson. Ha száraz s esős télre van kilátás és ha a rőzsafa törzse még fiatal volna, úgy akkor tanácsos még azt is tengeri szárral vagy ilyesfélel vékonyan (a napsugarak ellen) befedni. Cs. Gy.

† **Sajtot** hosszú ideig óvhatjuk meg az elszáradástól, ha erős sós vízbe mártott kendőbe csavarjuk és száraz pincében, deszkára tesszük. Nagyon sós sajtot sörbe mártott kendővel csavarjuk be.

† **A gombát** következőképen kell szárítani: először jól megtisztítjuk, szárjuk alját levágjuk és bőrét hámozzuk le; ezután vékony szeletekbe vágjuk és szitára téve részben napon, részben a sütőben szárítjuk. Ha megszáradt zsákokba rakjuk és meleg helyen tartjuk.

EGYLETI ÉLET.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgatóválaszmányának 1901. október hó 9-én délután 3 órakor tartott rendes ülése.

Elnökölt: Cs. Szabo József, egyleti elnök.

Előadott: Tokaji László, egyleti titkár.

Jelen voltak: Br. Bánffy Ernő alelnök, br. Mansberg Sándor, Tulogdi Samu, Nagy Dezső, gr. Beldi Ákos, Lendvai Emil, dr. Szentkirályi Ákos választmányi tagok és Bocsánci László egyleti pénztárnok.

Elnök az ülést megnyitja s a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére br. Mansberg Sándor, Tulogdy Samu és Nagy Dezső tagokat kéri fel.

Mult július 22-iki ülés jegyzőkönyve felolvasatván tudásul vétetik.

A pénztár július, augusztus és szeptember havi forgalmáról szóló jelentés felolvasatván,

a) a júliusi

26806 kor. 10 fill. áthozat és bevétellel,
4097 „ 66 „ kiadással és

22708 kor. 44 fill. maradvánnyal;

b) az augusztusi

23716 kor. 44 fill. áthozat és bevétellel,
3300 „ 84 „ kiadással és

20415 kor. 59 fill. maradvánnyal;

c) a szeptemberi

21123 kor. 79 fill. áthozat és bevétellel,
5314 „ 35 „ kiadással és

15809 kor. 44 fill. maradvánnyal — jövőhagyó tudásul vétetik.

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üpület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb Likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybeli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-út 58. szám. (475.)

Olvastatik a kereskedelemügyi miniszternek: 48222. sz. leirata, melyben értesíti az egyletet, hogy a párisi nemzetközi kiállításon aranyérmét nyert és tudatja, hogy a mellékelt szabályzat szerint az érem megszerzési ára kb. 710 frank. Igazgatóválasztmány a kitüntetés tudásul veszi és azt határozza, hogy a keresk. miniszterhez felterjesztés intézendő, melyben az „E. G. E.”-nek, mint erkölcsi testületnek az érem díjtalan megküldése kéresek.

57154 sz. leirata, melyben értesíti az egyletet, hogy folyó évi augusztus 17-én kelt kérvényében foglalt azon kérését, hogy a vetőmagvak a M. A. V. vonalain 50% díjkedvezményvel legyenek szállíthatók, nem tartja indokoltnak és teljesíthetőnek. Tudásul vétetik.

A földmívelésügyi miniszternek:

46837 sz. leirata, melyben tudomásul hozza azon pártoló és elismerő átiratot, melyet az E. G. E. által a kisebb gyorsáru csomagok vasuti szállításának könnyítésére hozzá intézett fölíratára a kereskedelmi miniszterhez intézett. Tudásul vétetik.

63701 sz. leirata, melyben az egylet észrevételeit kéri a mocii községnek az országos vásárookra felhajtott állatok után fizetendő helypénz megállapítására irányuló kérvényére — igazgatóválasztmány többek hozzá szólása alapján különösen a kistenyésztek érdekeire való tekintettel a mocii község kérését nem tartja teljesíthetőnek

7787. eln. sz. leirata, melyben közli azon rendeletét, a mit a törvényhatóságokhoz intézett a borkészítés céljából behozott 5 kgr. mennyiségű külföldi szőlőnek csomagolása tárgyában. — Tudásul szolgál.

7781. eln. sz. leirata, melyben tudatja, hogy a katonai kincstár részére szállító és céggel nem bíró üzletemberek szállítóképeségi és megbízhatósági igazolványai nem a gazdasági egyesületek, hanem az elsőfoku közigazgatási hatóságok által állítandók ki. — Tudásul vétetik.

65481. sz. leirata, melyben tudatja, hogy a k. monostori gazd tanintézet konviktusában üresedésben levő tizenöt állami ösztöndíjas helyet az egylet igazgatóválasztmányának kijelölését jóváhagyva adományozza. — Tudásul vétetik.

Nagy Dezső vál. tag javaslatára igazgatóválasztmány utasítja a titkári hivatalt, hogy az állami ösztöndíjak eredetének és az E. G. E. kandidálási jogának pontos megállapíthatása céljából tanulmányozza ezt a kérdést és a választmányának az eredményről tegyen jelentést. Utasítja egyben a titkári hivatalt, hogy az alapítványi oklevelek tanulmányozása alapján tegyen jelentést arról is, hogy a Bors és Mikó-féle alapítványokban a vagyontalan állapot nincs-e a jutalmak kiadásához kötve.

Olvastatnak a társegyesületek átiratait, melyek során a biharvármegyei gazdasági egylet a vasuti gyorsáruszállítás könnyítése; az alsófehérvármegyei gazdasági egylet és a háromszékvármegyei gazdabizottság a vasuti gyorsáruszállítás könnyítése és a kómlótermelés érdekében a földmívelésügyi-, kereskedelemügyi- és pénzügyminiszterhez intézett egyleti felterjesztésekhez pártoló hozzájárulásukat fejezik ki. — Tudásul vétetik.

Egyleti titkár előterjesztést tesz az állandó gépkiallítás helyzetéről, a múltban követett és jövőben követendő irányelvekről. Javaslatára igazgatóválasztmány határozatilag ki-

mondja, hogy az állandó gépkiallítás jövőben való fönntartása a gazdák érdekében szükséges és azt határozza, hogy a magyar ipar érdekeit szem előtt tartva jövőre kizárólag hazai iparcikkekkel fogja azt összeállítani.

Egyleti titkár jelenti, hogy a földmívelésügyi miniszter az egylet tulajdonát képező jelenleg állami faiskolául szolgáló kert átadására egy hónapi haladékot kér és 76009. sz. leiratában tudatja, hogy a leltár szerint visszahagyandó és a szerződésben megállapított, valamint a szept. 30-ig el nem adott, vagy le nem foglalt I. és II. osztályú ojtványokat hajlandó az egylettől 30 fillér darabonkénti árban átvenni, hajlandó továbbá a 44000 akáccsemetét is ezenkénti 4 k. árban átvenni. Elnökség a III. osztályú csemeték átvételére nézve fölterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez. Az átvétel a miniszteriumtól kijelölt közegek közbejárásával az egylet kijelölt bizottsága által a hó folyamán fog történni. — Igazgatóválasztmány a jelentést tudomásul veszi és a bizottságban korábban kijelölt tagok közé Dr. Szentkirályi Ákos és Ritter Gusztáv helyett, a kik az államot képviselik Szabó Sámuel és Nagy Dezső tagokat jelöli ki

Egyleti titkár jelenti továbbá, hogy a mérnöki felmérés és tervek már készen vannak, s az elkészítendő parcellázási tervzet elkészülése után a városi tanácshoz mindjárt be fog terjesztetni jóváagyás végett. Tudásul vétetik.

Egyleti titkár bejelenti, hogy június óta alapítói tagoknak beléptek: Gróf Bethlen József, Dózsa Endre és Zabulik László; rendes tagul: Bíró Károly; évdíjas tagul: Sárkány Domokos. Örvendetes tudásul vétetik.

Ugyanő bejelenti a legújabb elhunyt Szemerjai Demeter Bálint, az egyletnek sok éven át buzgó választmányi tagjának elhalálását. — Igazgatóválasztmány részvételének a jegyzőkönyvben való kifejezését határozza.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szövegére is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemerjai Demeter Károly,

az E. G. E. alapító tagja, igazgatóválasztmányának sok éven át lélekösmeretes, buzgó, tevékeny munkása folyó hó 6-án, 84 éves korában elhunyt. Egy emberöltőn túl terjedő élet szakadatlan, lankadást nem ösmerő, a mezőgazdaság érdekében kifejtett munkássága után legyen a föld könnyű neki.

— Magyarország vagyona. A nemzetközi statisztikai kongresszus jelenlegi budapesti tanácskozásai során a nemzetgazdasági szakosztályban kitűnő munkatársunk Fellner Frigyes a nemzeti vagyon becsüléséről irt tanulmányát mutatta be. Azokat a nehézségeket fejtegette, a melyekkel a nemzeti vagyon fogalmának megállapítása jár és részletesen ismertette az eddigi fogalom-meghatározásokat és azok eltérésének okait, maga is megállapítja a nemzeti vagyonfogalmat. A magyar

nemzeti vagyon alkotó elemeinek beható vizsgálata után nemzeti vagyonunk részletes számszerű képét konstruálja meg. Magyarország tiszta nemzeti vagyona kerek számban 310 milliárd korona. Ebből 15374 milliárd a földbirtok. 1.639 milliárd a bányák és kohók értéke, az épületeké 4.432, az utak és közlekedési eszközök 3.178 milliárd koronát képviselnek, az ingók 10.142 milliárdot. Adósságunk a külfölddel szemben 4.631 milliárd korona. A nemzeti vagyonból 60% ingatlan, 27% ingó vagyon, 10% közlekedési eszközök.

— Szüreti kilátások. Az egész országban gyönyörűen fejlődtek a szőlők, csaknem az utóbbi időig. Most azonban több helyről panaszkodnak már a termelők, hogy a szőlő bogója nem fejlődik mindenütt jól és a mellet, hogy apró maradt, néhol romlik is. Ennek oka a szárazság és hőség utóhatása. Igen sok az olyan fűrt is, a melyen a szőlőszemek rothadnak, ezt az utóbbi esőzéseknek lehet tulajdonítani. Mindenesetre a termés kilátások, különösen a szeptember havi esőzések után, nagyon megcsappantak. A minőség sem lesz oly jó, mint azt még csak két hét előtt is remélni lehetett. A szüreti kilátásokról a következő hírek érkeztek be: Tárnokon és vidékén a szőlőre a nedves időjárás igen kártékonyan hat, a mennyiben a bogók a sok esőzéstől megrepedeznek és rothadni kezdenek. Az idejű must jóval alul fog maradni a múlt évi minőségnek, mennyiségre azonban nagyobb lesz a hozam, mint tavaly volt. Sárdon (Alsó-Fehér vármegye) és környékén a szőlőkben a peronospóra. A sok eső miatt a fűrtök néhol rothadnak, néhol pedig elszáradva lehullanak; a jó terméshez kötött remények nagyon alászálltak. Nagybányán és környékén a szőlők ez ideig még elég jól állanak, dacára a kedvezőtlen, esős, hűvös időnek. A beérésre azonban most már csakis jó napos időre volna szüksége. Egerben és vidékén az idejű szüret hamarabb fog megtörténni, mint más években. A szüretet főleg a rossz, esős időjárás siettetti. Már eddig is nagy károkat tett az eső s ha még tovább várnak a termelők és az esőzések meg nem szűnnek, úgy csak rothadt fűrtöket fognak szüretelni. A termés kilátások közepeseknek ígérkeznek. Kaposváron és környékén sokat rothadt a gyakori eső a must cukortartalmában; eddig ugyan még ritka helyen látni rothadt fűrtöket, de, ha az esőzések folytatódna, úgy elkerülhetetlennek látszik a rothadás. Az idejű mustra 24—28 korona ajánlatokat tesznek a borkereskedők.

— Szüret. A nántúti gazdasági és hegyközségi tanács tudatja az „E. G.” olvasóival, hogy Nántú Szatmármegyei községben a szüretet f. évi okt. hó 14-én kezdik meg. Miután az időjárás is nagyon kedvező volt az idén s az elemi csapások és rovaroktól menten maradt a szőlő: mind mennyiségileg, mind minőségileg olyan termés várható, a melyen még nem volt s a mely a legszigorubb borinyenc itéletét is kiállja. A vevők akár leszüretelés végett, akár must gyanánt megvelhetik kölcsönös megegyezés szerinti méltányos árakon a termést. A legközelebbi posta és vasutalomás Alsó-Szopor 1 óra járás Nántútól.

— Lóhermag vétel. Müller E. zürichi magkereskedő az Erdélyi Gazdasági Egylethez fordult azzal az ajánlattal, hogy 100 méter-mázsa lóhermagot hajlandó beszerezni Fölvívjuk

termelőinket, hogy mustrát es árajánlatot küldjenek az E. G. E. titkári hivatalához, hogy legalább a külföldi árajánlatokat megismerjék.

— **Magyar alma a külföldön.** A földmivelésügyi miniszter az értékesítési viszonyok javítására akként intézkedett, hogy miniszteriumának illetékes osztályai a magyar termelőközönsséggel és a külföldi nagyobb vásárlókkal kontaktusban legyenek. Ennek lehet köszönni, hogy a földmivelésügyi miniszterium gyümölcsészeti osztályában nap-nap mellett nagyobb külföldi gyümölcskereskedőknek és főleg németországiaknak vagonszámra való megrendelése érkezik almára. Ezt a körülményt a termelők figyelmébe azzal ajánljuk, hogy a kinek nagyobb mennyiségű eladó almája van, egyszerű levelező-lapon jelentse be ezt a földmivelésügyi miniszterium gyümölcsészeti osztályának, a mely minden esetben közrehat, hogy a magyar alma külföldön vevőkre találjon.

— **Almavásárlók.** Erdély területén az alább megnevezett württembergi kereskedők vásárolnak almát, u. m.: Richter Károly görlici (Württemberg), Max Fritz Stutgárt, Heller M. Esslingen, Leopold Báron, Ludvig Steiger. Bővebb felvilágosítás a vasúti állomások főnökeiktől kapható.

— **A közös hadsereg tenyészlovai.** Ismeretes dolog, hogy *Darányi* földmivelésügyi miniszter a gazdák testületében sokszor elhangzott óhajásokhoz képest a közös hadügyminiszteriumnál kieszközölte, hogy a katonai kiselejtezett, de tenyészcélokra alkalmas lovakat 100 korona vételárban a gazdák megvehessék. Ilyen osztályozás lesz e hó 16-án Nagyszébenben, a mikor érdemes kistenyésztőknek a tenyésztésre alkalmas lovakat a 100 korona vételár lefizetése mellett ki fogják osztani a lótenyésztési bizottsági elnökök igazolványa alapján.

— **A sörárpatermelés fokozása.** *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter a sörárpatermelés föllendítése érdekében a nyitramegyei gazdasági egyesület útján 300, a borsódmegyei gazdasági egyesület útján 200 mm. vétésre alkalmas Hanna árpát osztat ki a kisgazdák között. A sörárpa-termelvény piaci forgalomba hozása érdekében egyenlősítő raktárak szövetkezeti úton való föllállítására érdekében buzdítja a gazdákat. Ugyanis a sörárpa azért nem hozható könnyen kereskedelmi forgalomba, mert a kisgazdák termelvénye egyenlőtlen s alapos osztályozást érdemel. Az osztályozó eszköznek pedig külön-külön beszerzése költséges.

— **Szőlővesszők az állami telepekről.** *Darányi* földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett a kerületi borászati felügyelőkhöz, mely szerint a kedvezményes, vagy ingyenes szőlővesszőért a borászati felügyelők útján november 30-ig a földmivelésügyi miniszterhez kell folyamodni. A rendes áron beszerezni óhajtott készletet a gazdaközönység a borászati felügyelőknél már most bejelentheti.

— **József főherceg tengerije.** Cserháty Sándor a növénytermelési kísérleti állomás vezetője *Darányi* földmivelésügyi miniszter megbízásából egyebek mellett számos tengeri termelési kísérletet végeztet az ország különböző vidékein. Ezekről a kísérletekről most számol be Cserháty, aki konstatálja, hogy a *legjobb tengerit a József főherceg alcuthi uradalmá szolgáltatta.* Jelentésében ezt mondja: Az alcuthi tengeri korai érése és bőven termő sajátsága miatt leginkább ajánlatos. Az alcuthi tengeri az olasz eredetű pignolettonak javítása, különösen szárazabb éghajlat alatt terem bőven. Azt is felelte ajánlja, hogy különösen ellenáll a kukoricamoly pusztításának.

— **Mezőgazdasági kiállítás Déván.** A Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület igen érdekes gyümölcs- és vetemény-kiállítást rendezett Déván, amelyet az elmúlt vasárnap nyitott meg Bethlen Miklós főispán. A kiállítás szép képét adta a hunyadvármegyei gazdák buzgalmanak, termelésük változatosságának. A rendezésért báró Born-missza Tivadart, a Hunyadvármegyei Gazdasági Egyesület elnökét illeti a főérdem. A kiállítás zsürije következő kiállítókat tüntette ki: Diszoklevelet kaptak: a gyógyi földmivesiskola, Apáthy Árpád, Buda Adám, dr. Csernovits Mihály, Gróf Kuun Gézáné, Kompolti Tivadar, dr. Sólom Fekete Ferenc, Bruz László, Blum Zsigmond, Dobozy Károly, Németh Lajos, Janza Vazul, Pogány Ádámné Dicsérő oklevelet nyert: Baló Rezsóné, Buda Imréné, Czako Károlyné, Ilyés Szavu, Puy Aladárné, Reis Vendel, dr. Réthy Gyuláné, Székely Károlyné. Pénzjutalmat nyertek: Dózsa György, Sütő János, Réthy János, Bruz László, Boér Domokos, Sztáncs Miklós, Németh Lajos, Dobozy Károly, Geber Károly.

— **A baromfikiállítás.** Az 1901. évi baromfikiállítás november 2-án nyílik meg. A kiállítást októbertől novemberre azért kellett elhalasztani, mert a szárnyasok vedlése most van folyamatban. A bejelentés határidejét október 15-ikéig hosszabbították meg. Programot és bejelentő ívet az Országos baromfitenyésztő egyesületnek Rottenbiller-u. 30. sz. a. levő irodájában lehet kapni. A kiállítás jutalmaira a főváros is nagyobb összeget adományozott.

— **A gazda felelőssége.** A kuria egy konkrét esetben kimondotta, hogy a tennálló jogszabályok értelmében az állandó veszélyrel járó ipari, vagy gazdasági üzem tulajdonosa felelős az üzemben, vagy az abban használt eszközök által okozott kárért, még akkor is, ha őt a köteles gondosság elmulasztása nem terheli, ha csak ki nem mutatja, hogy a kárt a károsítottnak hibája okozta. Ha a védőkészülék nem úgy és olyan helyen volt elhelyezve, hogy a munkások rendelkezésére állott és sem a munkaadó, sem a munkavezető felügyelő a munkást a védőkészülék alkalmazására nem utasította, vagy nem figyelmeztette, a munkaadó e mulasztása alapján a munkást ért balesetért kártérítéssel tartozik.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Okt. 10.

Buza 7.10—8.35 Rozs 6.65—6.75 kor. Takarmány-árpa 5.80—6.05. Zab 6.70—7.10 K. Tengeri 5.17—5.17½ korona.

II. Határidőüzlet.

A malmok már tegnap csekélyebb mérvben vásároltak s az érdeklődés ma tovább is gyengült. Az irányzat e mellett határozottan lanya volt.

A tengerentúli jegyzés is ⅓ c.-vel laconyabb, tekintettel a látható búzakeszletek folytonos gyarapodására s így a határidőpiac nálunk is továbbra csökkenő irányzatot követett. Realizációkra az októberi búza 7.87 koronáról a délelőtti folyamán 7.82 koronára esett vissza, míg az áprilisi búza inkább ártartó maradt s a report díjtételek 39 fillérről 42 fillére való emelkedését credményezte.

Délfelé némi javulás mutatkozott. A hozatalok csekély volta (netto csupán 2773 métermázsza búza) a couliset ismét vásárlása ösztönözte s az irányzat így egy csekélységgel szilárdabbra fordult, a minek azonban különösebb jelenség nem tulajdonítható.

A forgalom általában ismét korlátolt, a vállalkozási hajlam elmaradt s a spekuláció is, mely a felmondásoktól remélt tartósabb javulást, csaldott.

Esti zárlat. Buza áprilisa 8.24—8.25 korona, 1901. októberre 7.82—7.83 korona. — Rozs októberre 6.87—6.88 kor. — Zab 1901. októberre 6.82—6.83. Tengeri 1902. májusra 5.07—5.08.

Budapesti állatvásár.

Okt. 10.

Felhajtás: *Vágómarhákból:* 1024 db. ebből magy. ökör 258, magy. tehén 375. szerbiai ökör 158. Árak 100 kg.-ként magy.

hizott ökörnél 48—54; 54—62; 64—70 kor.; tarka hizott ökörnél 48—70 kor.-ig; magy. tehénnél 36—52 kor.-ig; nővendék-marháknál 38—53 kor.-ig a minőség szerint. A felhajtás vágómarhákból 600 darabbal kisebb volt a múlt hétnél, ellenben a szerb vesztégyvásáron 800 darabbal több volt. A magyar marhában ezen rendkívül csekély felhajtás folytán, a múlt hetéhez képest — m. d. n. silányabb és közepes minőségek potom áron káltak el — az árak 2.—koronával mmázsánként emelkedtek. Hízó ökrök, melyek eddig is jó keresletnek örvendtek, ma is szilárd árak mellett voltak eladhatók. A vesztégyvásáron mintegy 1700 db. szerb marha kelt el 30—54 koronáig mmázsánként, minőségre nézve elég jók voltak. Jármas és bekötötti való ökörré kevés vevő jelentkezett, fejős tehénekre az üzlet egy kevésé javult.

Gazdasági marhákról: Igás ökör, I. rendű 500 koronától 730 koronáig mmázsánként. Fejős tehén: keresztzett szines 140 koronától 220 koronáig, hogyhádi faj 220 koronától 330 koronáig darabonként. — *Borjú-vásárra* került 769 darab 34—48 és 82—96 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

Sárga János

ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, acél, nikkal fali és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLozsvARTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5%, SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzalog-Hielbank

Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptökeje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Zaloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsont földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százaléknagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcson összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egyesület bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4½%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségykölcsonnyek

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Eladó birtok.

Gróf Triangi Assentionné született Nagy Irma urnónek Kolozsmegyében, a sztánai vasuti állomástól egy órányira eső Kis-Petri községben és határán levő mintegy 20 hold belsőség-

ből, 470 hold szántóból, kaszálóból és legelőből és 139 hold erdőből álló tagosított birtoka a hozzátartozó Nyércze községi 100 hold erdővel együtt örök áron eladó, esetleg 1901. év április havától kezdve hosszabb időre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet Molnár Sándor ügyvéd irodájában Kolozsvártt, külmonostor-utca 12. szám alatt. (734.)

H I R D E T É S E K.

Gazdák figyelmébe ajánlom

az általam feltalált és készített új rendszerű szabadalmazott

Heremag- és terménytisztító rostáimat.

Kitüntetve: Az „O. M. G. E.” által 1898. évben Szolon rendezett tisztítógép versenyen

I. díj, állami aranyéremmel.

Minden szemes termény súly és nagyság szerinti szétválasztásához heremagvak arankamentesítéséhez, vetőmagkészítéshez követelményeknek megfelelnek.

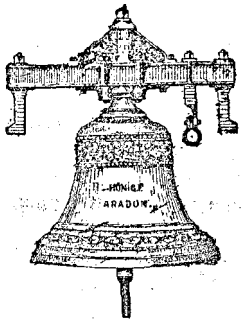
Érdeklődőknek részletes ismertetést és árjegyzéket bérmentve küldök.

Behán Sámuel

rosta készítő, a 13413. sz. szabadalom tulajdonosa
Szarvas, (Békésmegye). (725.)

Hönig Frigyes

(708) gőzüzemre berendezett

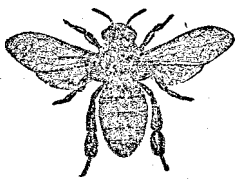

harang- és ércöntődéje Arad.

Rákóczy-utca 11—28.

Ajánlja a legjobb és legolesőbb szabadalmazott harangjait és vas harang állványokat.

Képes árlapok kívánatra bérmentve küldetnek.

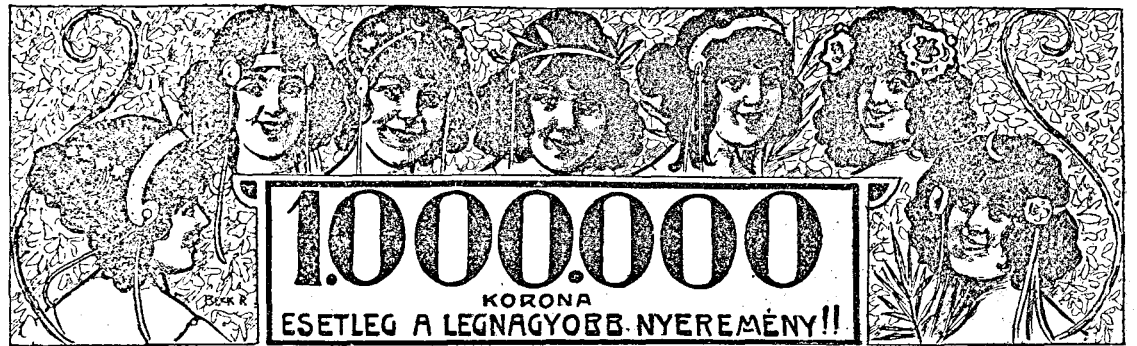
Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz $\frac{6}{10}$ kilogrammos üvegekben à 1 korona, kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel vagy azon felül utánvétellel!

Szarvasmarhák,

lovak, juhok, sertések nevelésére és hizlalására, tejgazdaságban a tejhozam emelésére, gyöngye esontu esenevész és kehes állatok gyógyítására páratlan ki-

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben: **1.000,000** korona.
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Környezetben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
2 " "	40000
1 " "	30000
5 " "	25000
1 " "	20000
2 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
81700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrebecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$) " "	1.50	"	3.—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$) " "	3.—	"	6.—	"
egy egész ($\frac{1}{2}$) " "	6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év október hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4. (736.)
2. Múzeum-körút 11.
3. Erzsébet-körút 54.

Rendelő levél levágandó. TÖRÖK A ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm }
 } mellékelem bankjegyekben (bélyegekb.) } A nemtetsző törlendő.

Pontos cím:

váló eredménnyel használtatik a szabadalmazott és miniszterileg engedélyezett Kutasy-féle conc. állattáppor (conc. állattápsó). Adagolása kanalként, 5 kilós próbaesomagot, 7 koronáért bérmentve küld a készítő:

Nagysolymosi Koncz Armin
gyógyszerkülönlegességek gyára (715.)

Székely-Udvarhelyt (Erdély).
Szántalan elismerő levelek állanak rendelkezésre.

Személyszállító vonatok indulási ideje május 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek alábuzásával van megjelölve

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

Deés felé:

Brassó felé:

503 sz. gyors v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	543 sz. Tr. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
5 ²⁵	12 ³²	7 ⁰⁰	1 ⁵⁶	6 ¹³	11 ⁰¹

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ²⁵	4 ³⁸

502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	512 sz. szem. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
6 ¹¹	8 ⁰⁰	4 ²²	8 ⁵	10 ¹⁷

Brassóból indul:

Predeal felé:

Budapest felé:

K.-Vásárhely felé:

Zernest felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	602 sz. gyors v.
3 ⁵⁵	6 ⁵⁵	2 ¹⁹	5 ¹⁴

527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.
5 ⁰⁸	2 ⁴⁵	7 ⁴⁸	10 ²⁶

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ¹⁹	8 ⁵⁰	3 ¹⁵

7711 sz. vegy. v.	7717 sz. vegy. v.	7715 sz. vegy. v.
8 ³⁵	3 ³⁰	9 ¹⁵

Nagy-Váradról indul:

Budapest felé:

Kolozsvár felé:

Csaba felé:

511 sz. gyors v.	501 sz. gyors v.	503 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. sz. sz. t. v.	507 sz. szem. v.
4 ¹⁰	2 ³⁸	8 ⁴³	11 ³⁶	2 ²²	11 ⁰⁴

508 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	524 sz. vegy. v.	506 sz. szem. v.	512 sz. gyors v.	504 sz. gyors v.
2 ⁰⁶	2 ¹⁸	12 ²⁵	3 ⁵⁸	12 ¹⁶	6 ⁴⁶

8902 sz. szem. v.	8904 sz. szem. v.	8912 sz. vegy. v.
10 ²⁰	4 ³⁰	7 ⁰

Tövisről indul:

Brassó felé:

Kolozsvár felé:

Arad felé:

Besztercze felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	528 sz. vegy. v.	602 sz. gyors v.
12 ²⁴	8 ³⁷	1 ⁴³	12 ⁰⁰

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	527 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
12 ⁴³	3 ³⁸	2 ⁰⁷	8 ⁰⁶	8 ⁴⁵

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
3 ⁴³	2 ⁰⁰	3 ³³	8 ⁵⁵	8 ¹¹

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.
4 ⁰⁰	9 ⁰⁶

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

Nagy-Szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

Brassóból indul:

Csik-Gyimes felé:

Segesvárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
2 ²¹	4 ⁴³	11 ³⁰	7 ¹⁰

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.	7313 sz. vegy. v.
7 ⁴¹	1 ²¹	4 ⁴⁰	10 ³⁰	3 ⁰⁰

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
5 ¹⁹	8 ⁵⁰	3 ¹⁵

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
3 ²²	11 ¹⁰

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn, csütörtökön és szombaton szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-György felé

N.-Szebenből

Kocsárd felé

Szász-Régen felé

Brassó felé:

Csik-Szereda felé:

Fogarás felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
5 ³⁰	12 ²⁰	5 ⁴³	9 ³⁰

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
5 ¹⁵	10 ⁴²	5 ⁴⁵

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
7 ⁰³	12 ³¹	5 ⁰⁶

7912 sz. vegy. v.	7914 sz. vegy. v.	7916 sz. vegy. v.
7 ¹⁰	11 ⁰⁵	4 ⁵⁷

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
4 ³³	2 ⁰⁰

Hogyan tud a magyar gazda

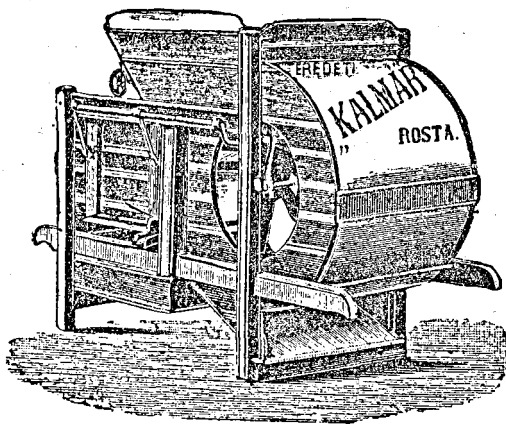
évi kiadásainak egy részénél

30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hódmezővásárhelyi cég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárminek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalu jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon.

megtakaríthatók.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyam-hajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árai mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,

a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utcza 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utcza 6/8

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlési ára: 48 korona mely érvényeskedik, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres

gazdasági tanintézetet végzett nős, ev. ref. vallású, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitünő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban.

(707.)

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

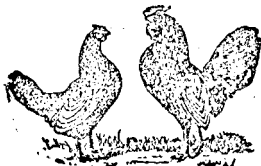
Gazdatiszt, 36 éves, nőtelen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóban.

(1008.)

Különfélék.

Fajebek,

remek állatok, a legnagyobb óriástól a legkisebb törpéig, minden fajban nyersen és idomítva, óriás szent-bernát-hegyi, újfundlandi, doggok, orosz és angol agarak, kopók, véredek, pointer, setter és német vizslák, rattler, foxterrier, borzebek, kínai meztelen agarak, mopisz, majom, selyem- és szalon-pincsik, spitzek, törpe félkilós ebcskék stb. Nevelésre és idomításra elfogadunk, cseréket és vételt eszközölünk. **Elővadások**, ragadozók vétele és eladása, **angora macskák**, óriás **nyulak**, **fajbaromfi**, óriás ludak, kacskák

pulykák, pávák, gyöngytyukok, tenyészkepes és négy hetesek. Idei 6 hetes fajbaromfi tyukok 1-3, kacsa 1.20-3, lud, pulyka 2-5 kor., remek **diszgalambok**, **méhék**, kaptárak, gépek és eszközök. Arjegyzéket bérmentve küld a Telepvezető-ség, Tar (Hevesmegye). Rendelésnél tessék az „Erdélyi Gazda”-ra hivatkozni. (718.)

Uradalomból

eredő használt gőzcséplő készleteket készpénzzel veszek, vagy cserébe első rendű új gyártmányt kedvező befizetés mellett ajánlok.

Timár Ede, Budapest VI., Csengeri-utca 62. B. (733.)

(543.)

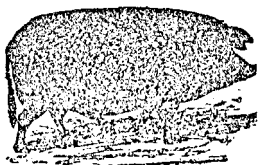
Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt **Hantz György** társa, **Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.**

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

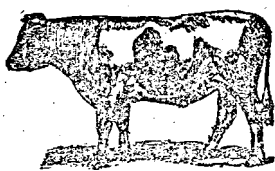
A czimre kérem vigyázn!

Eladó

Sertésvészen átment harminczkét darab anya és 12 darab süldő koczából álló törzsnő. Értekezhetni Csomos Jenő gazdatiszttal Mező-Kapuson.

(729.)

SIMMENTHALI
üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

4 törzs
Plymouth
Rock tyuk

eladó.

Áruk 50 korona. Czim a kiadóban. (1003.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultordateca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az aranykoronás kereszt birtokosa mübutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kaphatók. Elsőrendű ajánlatok községektől, egyházaktól és birtokosoktól Erdélyből is. Czim: **GÁSZTMÁN SAMU** banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

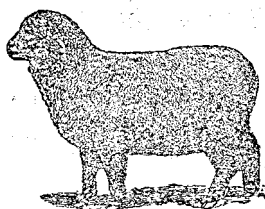

Eladó

3 drb.

Poland Kina
tenyész kocza.

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

16 mázsa

raczka
gyapju
jutányosan
eladó.

Czim a kiadóban. (1002.)

Eladó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből fűt különböző nagyságu fűz-kosár jutányosan eladó.

Czim a kiadóban. (696.)

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, esengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műköveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Eladó téli alma!

kézzel szedett és szakszerűen raktározott batúl, renet és más fajta

csemege téli alma

— jutányosan —

eladó.

Értekezni lehet az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 11. sz. I. emelet. (731.)

Keresek

egy ügyes alkalmas

gazdatisztet

3500 holdas bérelt birtokomra.

Gyakorlati gazdák előnyben részesülnek, fő kellék az erélyesség. Kora 30-45 évesig lehet.

Czim megtudható

a kiadóhivatalban.

(734.)

Az „ATHENAEUM“ irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában
épen most jelent meg

KRISZTINKOVICH EDE
nagy közgazdasági tanulmánya

A VIZIUTAKRÓL,

a viziutak szerepéről, folyamhajózásunkról, a külföldi mozgalmakról és a magyar vízihálózat kérdéséről.

- I. rész. A viziutak szerepe a közlekedési eszközök sorában.
- II. rész. Viziutak és folyamhajózásunk. (735. I.)
- III. rész. Külföldi mozgalmak a viziutak érdekében.
(Az osztrák kormányjavaslat, indoklás és törvény teljes szövege.)
- IV. rész. Magyarország és az osztrák hajózó csatornák
- V. rész. Feladataink. A magyar viziuthálózat létesítése.
A tervezett magyar és osztrák hajózó csatornák színes térképével.

A 366. oldalra terjedő könyv ára 6 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben.

A magyar viziutak ügyének és folyamhajózási érdekeinknek legrégibb és legjobb folyóirata

XI ÉVFOLYAM.

XI. ÉVFOLYAM

Vizügyi és Hajózási Közlöny

Vizjogi, közigazgatási, közgazdasági és közlekedésügyi hetilap.

Megjelenik minden csütörtökön 12—20 oldalon.

A tisztavölgyi társulatnak és a magyar hajózási egyesületnek hivatalos közlönye.

Hivatalos részben közli a vonatkozó összes minisiteri rendeleteket.

Nem hivatalos részében cikkeket közöl a viziutak és hajózás kérdéseiről.

Rovatái: Vizügyi közlemények. Jogesetek. Elvi jelentőségű határozatok. (Vizjogi döntvénytár). Társulati ügyek. Halászatú ügyek. Hajózási közlemények. Irodalom. Heti krónika.

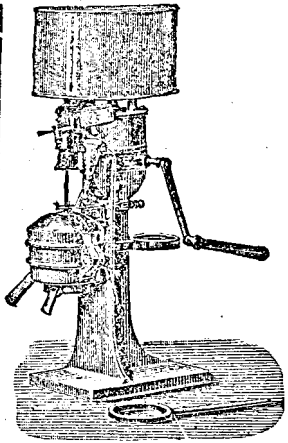
Kiváló szakírók közreműködése mellett szerkeszti:

Dr. TÖRÖK EMIL. (735. II.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. ker.
Erssébet-körút 45. szám.

Előfizetési ár: Egész évre 16 K. Félévre 10 K.

Közigazgatási hatóságok, tisztségviselők, bírák, ügyvédek, ártérbirtokosok, vízimű-tulajdonosok, hajósok és kereskedők részére nélkülözhetlen szakfolyóirat.

„MÉLOTTE“ szabadalmazott TEJFÖLÖZŐGÉP.

- Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ● ● ● ●
 - ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ● ● ● ●
 - ● ● ● Legmagasabb munkabírás.
- Teljes tejgazdasági berendezések!

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.

BCU Árjegyzék ingyenes letöltése

(638)

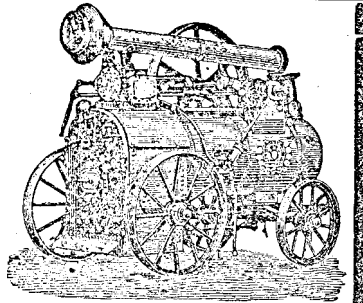
A Magy. kir. államvasutak gépgyára
gazd. gépeinek eladása.

Használt és javított

locomobilok és gőzcséplőgépek.

CSEREÜZLETEK.

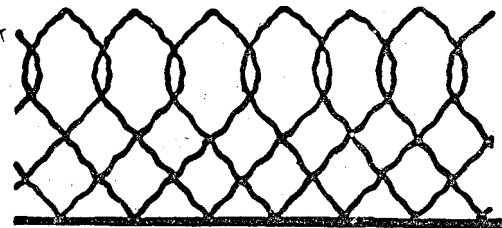
Mindenemü gazdasági gépek.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonát és szira-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági

magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lóher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezüszövetek, Krappa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törőlk. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELÉSÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) sertésorbánc ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szűrnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
Összesen:	1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.